





# INHOUDSTAFEL

## Woord vooraf

**1. Missie en visie**

---

**2. Waarom we zijn wie we zijn: Vereniging waar armen het woord nemen**

---

**3. Open onthaal**

---

**4. Groepswerking**

---

**5. Vorming en evenementen**

---

**6. Samenwerking**

---

**7. Sociale kruidenier**

---

**8 Vrijwilligerswerking**

---

**9. Sociale moestuin**

---

**10. Jongerenwerking**

---

**11. Mobiel onthaal en Uitpas**

---

**12. Personeel**

---





# Voorwoord

In een samenleving waar ongelijkheid nog steeds hardnekkig aanwezig is, blijft onze opdracht bijzonder relevant. Armoede is geen individueel falen, maar een structureel probleem dat vraagt om structurele oplossingen. Vanuit De knoop blijven we daarom bruggen bouwen tussen mensen in armoede en beleidsmakers, organisaties en de brede samenleving.

De knoop wil zich blijven inzetten voor een samenleving waarin iedereen meetelt en de kans krijgt om volwaardig deel te nemen. Daarbij vertrekken we vanuit de overtuiging dat ieders stem ertoe doet en dat ervaringen mensen sterker maken wanneer ze gedeeld worden.

Ook het afgelopen jaar stonden ontmoeting en participatie centraal in onze werking. We creëerden een omgeving waarin ervaringen konden gedeeld worden en solidariteit zich kon ontwikkelen.



We bundelden de signalen en vertaalden deze naar aanbevelingen waarmee we de leef realiteit van mensen in armoede onder de aandacht brengen bij beleidsmakers.

Wij nodigen jullie uit om de inspiratienota voor een lokaal armoedebeleid in Ninove en de hele Denderregio door te nemen, een krachtig document naar het beleid.

Dit jaarverslag geeft een weerspiegeling van het afgelopen jaar dat opnieuw in het teken stond van volharding, verbondenheid en hoop.

In een tijd waarin de druk op gezinnen steeds toeneemt, blijft onze vereniging een plek waar mensen gezien, gehoord en gesteund worden.

De inzet van onze medewerkers, vrijwilligers en partners maakten opnieuw een groot verschil in het leven van velen en verdient onze grootste waardering. De resultaten in cijfers uitgedrukt tonen onze impact, maar het zijn de verhalen achter die cijfers die vertellen waarom ons werk noodzakelijk blijft.

Wij danken iedereen die zich het afgelopen jaar heeft ingezet: onze deelnemers, vrijwilligers, partners en sympathisanten. Zonder jullie engagement was het niet mogelijk om te bouwen aan een samenleving waarin ieder mens de kans verdient om waardig te leven. Dit blijft ook onze missie en visie voor de komende jaren.

Hilde Van der Haegen, Hilde Prové

Na een jaar van verandering en verankering  
Na een jaar van vallen en weer opstaan  
Na een jaar van zoeken en vinden, loslaten of behouden  
Na een jaar van solidariteit als getrokken vuist  
willen we er een nieuw jaar aan breien  
Met een glimlach en een traan  
Want zo vanzelf is alles niet gegaan  
Maar graag tot volgend jaar!  
Met een dank aan iedereen, voor elkaar, met onszelf en samen  
Hou je allemaal goed en kloek!  
zwaai en liefs van het hele team  
De Knoop



# 1. Missie en Visie

## 1.1 Missie

Sinds 2011 is vzw De knoop een erkende Vereniging Waar Armen het Woord Nemen. Mensen kunnen hier het woord nemen en hun levenservaringen van onrecht en uitsluiting delen en uitwisselen met elkaar. Gewoon mens zijn staat centraal. We vertrekken steeds vanuit de kracht van mensen. Samen met vzw De knoop wordt getracht om deze oorzaken van armoede en uitsluiting aan te pakken. We zoeken naar structurele oplossingen en gaan in dialoog met de samenleving.

Het Netwerk tegen Armoede hanteert hiervoor zes criteria. Deze zijn opgesteld door mensen in armoede zelf en vormen één geheel. Ze maken mensen in armoede sterker maar geven ons ook de mogelijkheid om armoede structureel te bestrijden.

## 1.2 Visie

Armoede is een onrecht. Armoede is niet voldoende financiële middelen hebben om menswaardig te kunnen leven. Hierdoor is armoede ook uitsluiting. Niemand kiest ervoor om arm te zijn.

Mensen kunnen hierdoor niet gelijkwaardig deelnemen aan de samenleving. Hierdoor krijgen ze niet dezelfde kansen als ieder ander.

Er zijn in onze samenleving meer en meer mensen die geconfronteerd worden met armoede. Hoe meer uitsluiting mensen ervaren, hoe armer en kwetsbaarder ze zich voelen.

Ons doel is dan ook om mensen die in armoede leven te versterken en ondersteunen los van godsdienst, achtergrond, afkomst, taal of geaardheid.

## De zes criteria



# 2. Waarom we zijn wie we zijn: Vereniging waar armen het woord nemen

## Beleidsparticipatie van mensen in armoede

Mensen in armoede weten als geen ander wat het betekent om elke dag schaarste te ervaren. Daarom is het belangrijk dat zij op alle niveaus mee aan tafel zitten in een beleidsproces, zowel op het Europees, het federaal, het Vlaams maar ook op het lokaal niveau. We hopen dat we ook de komende legislatuur mee aan tafel kunnen schuiven om beleidsparticipatie van mensen in armoede te realiseren. Wij zijn er alvast klaar voor!



**De stem en beleidsparticipatie van mensen in armoede zijn van cruciaal belang in beleidsontwikkeling om verschillende redenen:**

### 1 Betere afstemming op de werkelijkheid:

Mensen die in armoede leven, hebben directe ervaring met de uitdagingen en obstakels die armoede met zich meebrengt. Hun perspectieven kunnen beleidsmakers helpen om een dieper inzicht te krijgen in de complexiteit van armoede en de werkelijke behoeften van de betrokkenen. Dit voorkomt dat beleid te ver van de realiteit van deze groepen afstaat.

### 2 Effectiever beleid:

Beleidsmaatregelen die in samenwerking met mensen die armoede ervaren worden ontwikkeld, zijn vaak effectiever omdat ze beter aansluiten bij de praktische omstandigheden van hun leven. Dit verhoogt de kans dat beleid daadwerkelijk een verschil maakt en dat het de belemmeringen die mensen in armoede ondervinden daadwerkelijk aanpakt.

### 3 Rechten en inclusie:

Participatie in beleidsvorming is een fundamenteel recht. Mensen in armoede hebben vaak beperkte toegang tot besluitvormingsprocessen, wat hun mogelijkheden om invloed uit te oefenen op veranderingen in hun situatie beperkt. Door mensen in armoede een stem te geven, wordt recht gedaan aan principes van gelijke kansen en inclusie.

### 4 Versterking van sociale cohesie:

Wanneer mensen in armoede betrokken zijn bij het maken van beleid, kan dit bijdragen aan een gevoel van betrokkenheid en eigenaarschap. Het vergroot de sociale cohesie en vermindert het gevoel van uitsluiting en stigmatisering, wat op lange termijn de sociale stabiliteit ten goede komt.



# 2. Waarom we zijn wie we zijn: Vereniging waar armen het woord nemen

## Beleidsparticipatie van mensen in armoede

### 5 Structurele oplossingen:

Beleed dat tot stand komt zonder de input van mensen die het betreft, kan oppervlakkig of eenzijdig zijn, en uiteindelijk ineffectief blijken. Door participatie te bevorderen, kunnen duurzame en innovatieve oplossingen ontstaan die rekening houden met de diverse en dynamische aard van armoede. Zij weten als geen anders wat eerst nodig is.

### 6 Minder bureaucratie en meer vertrouwen:

Beleidsmaatregelen die in overleg met de doelgroepen worden ontwikkeld, leiden vaak tot meer vertrouwen in het beleid en de autoriteiten. Dit kan helpen om bureaucratische obstakels te verminderen en de effectiviteit van de uitvoering te vergroten, omdat mensen meer bereid zijn mee te werken als ze zich gehoord en begrepen voelen.

Die mensen van het bestuur hier, die schepenen, dat die er wel naar geluisterd hebben. Dat dat doet iets mezt u. Dat het binnengekomen is. En dat geeft mij een goed gevoel eigenlijk. Want ja, je kan het nooit deftig uitleggen aan iemand. En je wil dat ook niet graag, zo uw verhaal doen. Dat is hetgene wat je wil: gehoord worden en dat ze dieper kijken dan de buitenkant van wie ge zijt.

**Kortom, de participatie van mensen in armoede in het beleidsproces is niet alleen een kwestie van rechtvaardigheid, maar ook van effectiviteit en duurzaamheid. Het zorgt ervoor dat beleid niet alleen uitgaat van abstracte theorieën, maar werkelijk aansluit bij de behoeften en mogelijkheden van de mensen wie het aangaat.**



# 3. Het open onthaal



Het open onthaal binnen onze organisatie is het afgelopen jaar sterk gegroeid en heeft zich meer dan ooit ontwikkeld tot het warme hart van de werking.

De onthaalruimte werd op een toegankelijke en uitnodigende manier ingericht, waardoor mensen zich sneller welkom en op hun gemak voelen. Ook de gespreksruimte werd verder uitgebouwd zodat er meer rust en privacy is voor persoonlijke gesprekken. Hierdoor kunnen bezoekers gemakkelijker hun vragen of zorgen delen en kunnen we samen op zoek gaan naar gepaste ondersteuning. Dit sluit nauw aan bij onze missie om mensen in een kwetsbare positie te versterken en hen een plek te bieden waar ze gehoord worden.



Het open onthaal is geopend op maandag, dinsdag en vrijdag van 11u tot 16 u.

## Hulpvragen

- 147 per jaar

## Praktische hulpverlening

- 136 per jaar

## Eters

- 1303 per jaar

## Uitpas

- 330 per jaar





### 3. Het open onthaal



#### Samen maken we het open onthaal

Een belangrijke evolutie binnen het open onthaal is de groeiende betrokkenheid van vrijwilligers en vaste bezoekers. Samen met hen werken we bewust aan een warme onthaalcultuur. Zowel vrijwilligers als vaste bezoekers nemen steeds vaker spontaan het initiatief om nieuwe mensen hartelijk te verwelkomen en hen wegwijs te maken in de werking. Hun aanwezigheid en open houding zorgen ervoor dat nieuwe bezoekers zich sneller thuis voelen. Deze gedeelde verantwoordelijkheid vergroot de toegankelijkheid van het onthaal en draagt bij aan een sfeer van verbondenheid en gelijkwaardigheid.

Dankzij de gespreksruimte kunnen medewerkers de tijd nemen om in alle rust naar de vragen en noden van bezoekers te luisteren. We merken dat deze persoonlijke gesprekken een duidelijke impact hebben: mensen voelen zich gehoord en komen vaker terug met een nieuwe (hulp-)vraag.

Vanuit deze gesprekken kunnen we bezoekers ook sneller en gericht doorverwijzen naar andere werkingen binnen onze organisatie zoals de moestuin, 't Winkeltje, de beleidsbabbels en de verschillende activiteiten. Op die manier versterken de verschillende werkingen elkaar en vinden mensen gemakkelijker hun weg binnen het aanbod. Ook het vrijetijdsaanbod krijgt binnen het open onthaal steeds meer aandacht. Bij het ophalen van de UTPAS worden bezoekers actief geïnformeerd over mogelijkheden om deel te nemen aan betaalbare vrijetijdsactiviteiten. We maken mensen bewust van initiatieven zoals Iedereen Verdient Vakantie, Rap op Stap en Vrijuit. Door deze informatie laagdrempelig aan te bieden, merken we een duidelijke groei in het aantal boekingen. Zo helpen we mensen om opnieuw deel te nemen aan vrije tijd en ontspanning.

*"Ik ben altijd echt content wanneer ik weet dat het een dag is dat het onthaal open is"*





### 3. Het open onthaal



"Als ik een dip had, kon ik hier gelukkig terecht"

Daarnaast spelen de activiteiten die plaatsvinden in het open onthaal een belangrijke rol in het versterken van de verbondenheid tussen bezoekers. Het herstelatelier is daar een mooi voorbeeld van. Vrijwilligers zetten zich met veel enthousiasme in en werkten de afgelopen periode hard aan creatieve projecten. Zo maakten zij prachtige haakwerkjes voor de kerstmarkt, die met veel succes verkocht werden. Momenteel werken ze verder aan dekentjes en kussens voor de ingerichte zolderruimte. Deze activiteiten zorgen niet alleen voor creatieve bezigheid, maar ook voor ontmoeting en de mogelijkheid om te leren haken en breien.



"Wanneer het open onthaal gesloten is, weet ik echt niet meer wat te doen"



# 3. Het open onthaal



## 3. Het open onthaal



### Activiteiten

Ook de beleidsbabbels zijn een echte meerwaarde binnen de werking. Tijdens deze momenten krijgen bezoekers de kans om hun stem te laten horen, ervaringen te delen en mee na te denken over thema's die voor hen belangrijk zijn. Deze gesprekken versterken de participatie van de doelgroep en zorgen ervoor dat signalen en noden vanuit het open onthaal ook hun weg vinden naar het beleid. Zo bouwen we samen verder aan een werking die vertrekt vanuit de leefwereld van de mensen zelf.

Het open onthaal is met andere woorden uitgegroeid tot een echte ontmoetingsplek waar mensen welkom zijn zoals ze zijn. Het is een plaats waar ontmoeting, ondersteuning en participatie samenkomen en waar bezoekers, vrijwilligers en medewerkers samenbouwen aan een warme en inclusieve gemeenschap. Daarmee vormt het open onthaal het kloppend hart van de werking van De Knoop, waar elke ontmoeting een stap kan zijn naar meer verbinding, kansen en welzijn.



*"Ik ben dakloos daarom kom ik hier om te douchen, maar ook word ik hier gestimuleerd om me aan het werk te zetten en mijn fouten in te zien. Zonder Teledienst dwaal ik rond, heb ik een probleem met hygiëne en heb ik geen structuur, is alles chaos. Hier op regelmatige basis binnen komen om je te verwarmen en samen te eten en te babbelen geeft me rust"*

# 4. Groepswerking



## Activiteitenclub



### Vrije tijd als opstap naar participatie

Voor mensen die in armoede leven, is deelnemen aan het maatschappelijke leven niet altijd vanzelfsprekend. Financiële zorgen, sociale uitsluiting, stress en beperkte toegang tot netwerken zorgen ervoor dat de drempel naar participatie vaak hoog ligt. Net daarom zijn laagdrempelige vrijetijdsactiviteiten van grote waarde.

Ontmoetingsmomenten, creatieve activiteiten, sport, cultuur of gezamenlijke uitstappen bieden meer dan ontspanning alleen. Ze creëren ruimte voor verbinding, versterken het zelfvertrouwen en geven mensen de kans om opnieuw aansluiting te vinden bij de samenleving. In een veilige en toegankelijke omgeving kunnen deelnemers talenten ontdekken, sociale contacten opbouwen en ervaringen delen met anderen.





## 4. Groepswerking Activiteitenclub



Vrijtijdsactiviteiten vormen vaak een eerste stap naar bredere maatschappelijke participatie. Vanuit die positieve ervaringen groeit betrokkenheid, engagement en vertrouwen in eigen mogelijkheden. Zo kunnen mensen makkelijker de weg vinden naar vrijwilligerswerk, opleiding, buurtinitiatieven of andere vormen van actieve deelname aan de samenleving.

Ook dit werkjaar hebben we ingezet op warme, toegankelijke activiteiten waar iedereen welkom is. Met kleine stappen maakten we samen een groot verschil, dit door ontmoeting mogelijk te maken, drempels te verlagen en mensen opnieuw het gevoel te geven erbij te horen.



"De knoop is voor mij een ontmoetingspunt waar je uzelf kan zijn"

"Ze denken dat ze niets kunnen maar hier kan je u wel goed voelen in De knoop"



We hebben sterk ingezet op een divers aanbod aan vrijetijdsactiviteiten. Vanuit ons open onthaal, het kloppend hart van onze werking, groeiden heel wat spontane ontmoetingen, nieuwe contacten en mooie initiatieven. Mensen kwamen niet alleen langs voor een maaltijd, een gesprek of praktische ondersteuning, maar vonden er ook een plek om even tot rust te komen, zichzelf te zijn en opnieuw verbinding te maken met anderen.

Een bijzonder mooi voorbeeld hiervan is het WhatsApp-groepje dat door een deelnemer zelf werd opgericht. Buiten de openingsuren vonden mensen elkaar steeds vaker terug om samen te wandelen, iets te gaan drinken, spelletjesavonden mee te pikken of gewoon bij elkaar op bezoek te gaan. Ook het soepcafé werd een vaste ontmoetingsplek. Zulke spontane initiatieven tonen hoe ontmoeting kan uitgroeien tot echte verbondenheid. We kunnen dit alleen maar toejuichen, omdat het mensen versterkt in hun eigen kracht en hen stimuleert om zelf initiatief te nemen.





## 4. Groepswerking Activiteitenclub



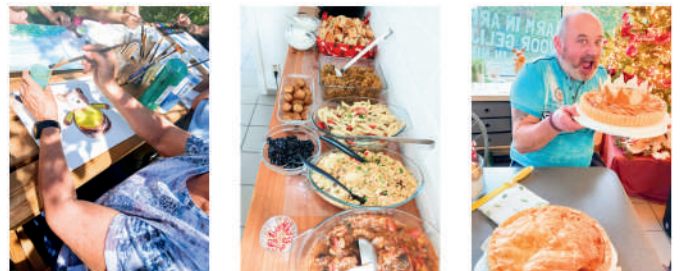
### Samen koken

Daarnaast zagen we ook binnen onze kookactiviteiten veel engagement groeien. De deelnemers van 'Ovenschotel' (creatief koken met restjes) gaven aan dat ze graag wilden meehelpen bij het bereiden van de maaltijden voor het open onthaal.

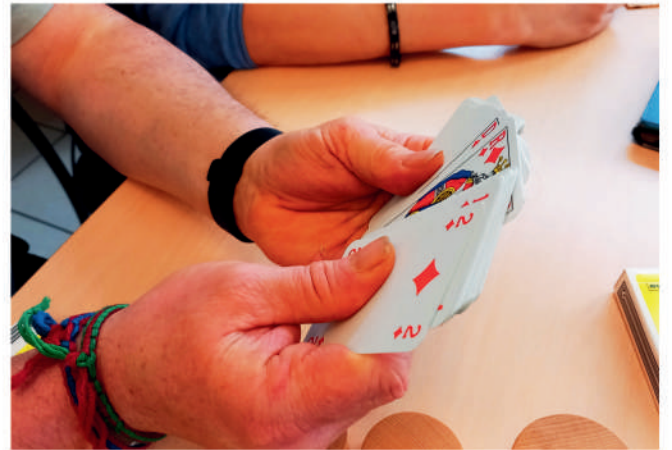
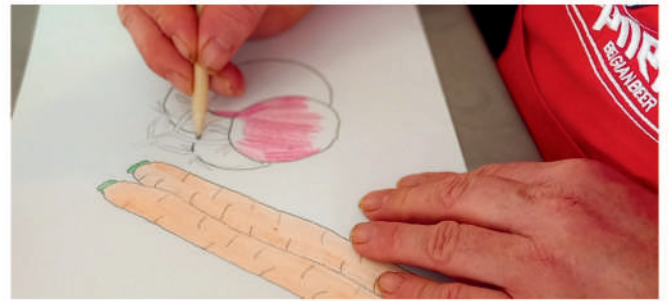
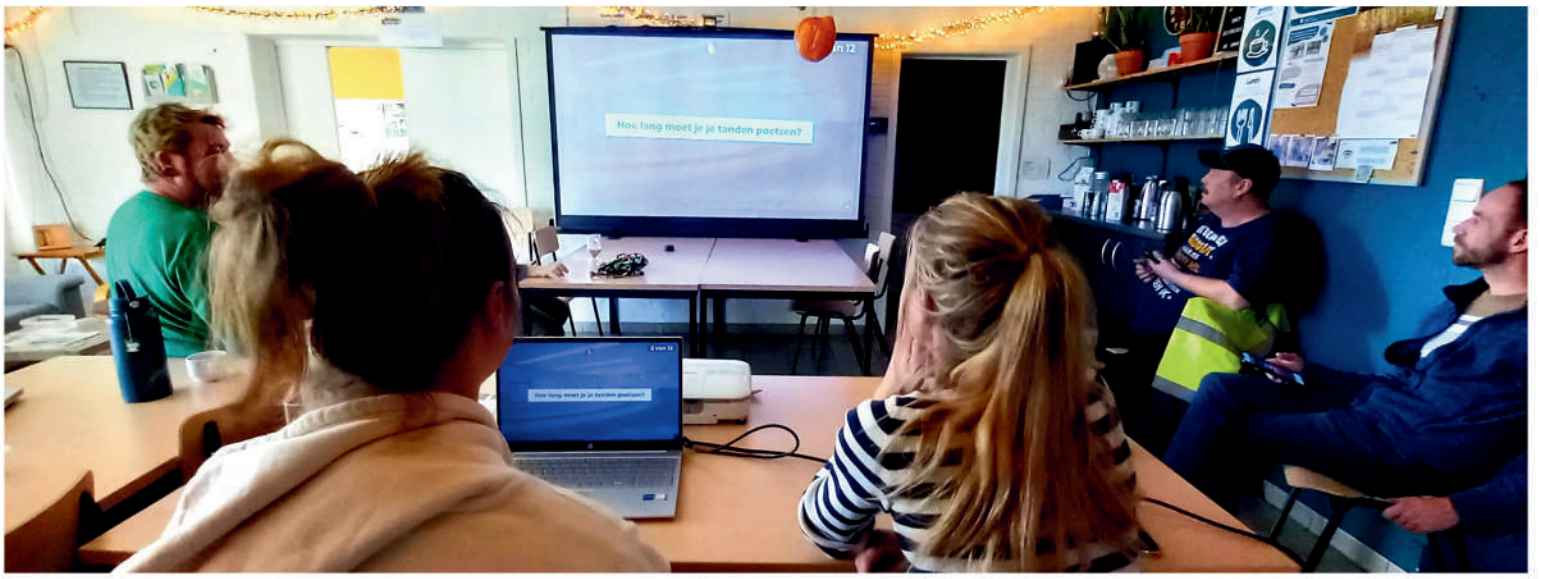
Wat begon als een gezellige kookactiviteit, groeide uit tot een enthousiaste keukenploeg die mee zorg draagt voor warme maaltijden en warme ontmoetingen. Intussen is het elke voormiddag een levendige bedoening in de keuken, waar samen koken even belangrijk is geworden als samen eten.

Tijdens andere activiteiten merkten we hoe belangrijk vrije tijd en ontmoeting zijn als opstap naar maatschappelijke participatie. Tijdens creatieve ateliers, uitstappen, wandelingen, spelmomenten en thematische groepswerkingen kregen mensen de kans om talenten te ontdekken, ervaringen te delen en hun stem te laten horen. Vrije tijd werd zo veel meer dan ontspanning alleen. Het werd een plek waar vertrouwen groeit, waar mensen elkaar ondersteunen en waar ruimte ontstaat voor participatie en engagement.

*"Als ik voel dat de mensen zich alleen voelen en zich opsluiten, stel ik voor dat ze naar hier komen"*









## 4. Groepswerking Gezinswerking



Sinds 2024 zetten we daarnaast sterk in op het verduurzamen en uitbouwen van activiteiten voor ouders met jonge kinderen. Na de cursus 'Triple P' en de samenwerking met het Hartencollege, waar kwetsbare ouders en kinderen samen deelnemen aan activiteiten in de moestuin, groeide stap voor stap een warme gezinswerking. Met deze aanpak willen we gezinnen op een laagdrempelige manier samenbrengen en ouders versterken in hun rol.

In de zomer van 2025 bereikten we met dit aanbod een opvallend diverse groep gezinnen. Vooral klanten van de sociale kruidenier, die we tot nu toe moeilijker konden bereiken met vrijetijdsactiviteiten, vonden steeds vaker de weg naar onze gezinsmomenten. Door activiteiten dicht bij hun leefwereld te organiseren en te vertrekken vanuit ontmoeting en ontspanning, konden we nieuwe gezinnen betrekken bij onze werking.

In de moestuin bleef ontmoeting centraal staan. Samen met de Sint-Jorisschool loopt een project waarbij kinderen en hun ouders deelnemen aan gezamenlijke activiteiten in en rond de tuin. Via deze samenwerking willen we ouders in armoede op een informele en toegankelijke manier bereiken en hen uitnodigen om deel te nemen aan bredere gezinsactiviteiten binnen onze werking. De moestuin groeit zo uit tot een plek waar gezinnen elkaar ontmoeten, kinderen spelenderwijs leren en ouders opnieuw verbinding vinden met hun omgeving en met elkaar.

"Wij zijn altijd thuis met 2 (mama en zontje, 2 jaar) hij wil graag veel spelen en het is ook zo belangrijk om nieuwe mensen te leren kennen"









# 4. Groepswerking



## Rap op stap



Om vrijetijd drempels verder weg te nemen, kende ook de verdere uitbouw van het Rap Op Stap-kantoor binnen onze werking een groot succes.

Mensen met recht op een UITPAS met kansentariaf, een verhoogde tegemoetkoming, een leefloon, een traject in schuldbemiddeling of tewerkstelling in een beschutte werkplaats konden bij Rap Op Stap terecht met al hun vragen rond vrije tijd en vakantie. Samen gingen we op zoek naar een aanbod dat aansluit bij hun interesses, mogelijkheden en budget. Van een daguitstap of museumbezoek tot een concert, voorstelling of meerdaagse vakantie: elke vraag kreeg de nodige tijd en aandacht.



Hiervoor maakten we onder andere gebruik van het aanbod van Iedereen Verdient Vakantie, de website van Vrijuit en het aanbod van verschillende cultuurcentra en vrijetijdsorganisaties. We bekeken samen hoe en wanneer mensen konden boeken, welke praktische afspraken belangrijk waren en hoe ze hun bestemming konden bereiken met het openbaar vervoer. Op die manier werd niet alleen het financiële aspect toegankelijker gemaakt, maar verlaagden we ook de praktische en administratieve drempels die deelname aan vrije tijd vaak bemoeilijken. Steeds meer mensen vonden de weg naar het kantoor voor ondersteuning bij het zoeken naar betaalbare uitstappen, culturele activiteiten en vakanties. Voor veel deelnemers betekende dit een eerste kans om opnieuw deel te nemen aan vrijetijd buitenshuis en even los te komen van dagelijkse zorgen.



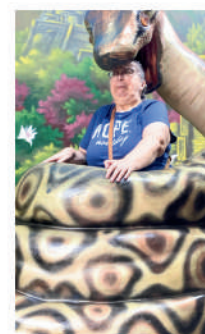
## 4. Groepswerking

### Rap op stap



De vele positieve reacties en het groeiende aantal deelnemers tonen hoe groot de nood is aan toegankelijke ondersteuning rond vrije tijd en vakantie. Het Rap Op Stap-kantoor groeide uit tot een warme plek waar mensen niet alleen informatie kregen, maar ook vertrouwen vonden om nieuwe ervaringen aan te gaan.

Het Rap Op Stap-kantoor wordt megedragen door vrijwilligers. Dankzij hun engagement kunnen we mensen op een persoonlijke en laagdrempelige manier blijven begeleiden. Om de groeiende vraag te blijven beantwoorden, zijn we nog steeds op zoek naar extra vrijwilligers die samen met deelnemers op zoek willen gaan naar ontspanning, ontmoeting en vakantie.



"Mensen komen naar hier om zich uit de uitsluiting te halen."

"Zonder deze plek zouden we blijven leven in ons kot, opgesloten"

### Activiteitenclub

- We organiseerden 101 activiteiten met in totaal 827 deelnemer
- Er namen 81 mensen een malig deel en 61 meermaals

### Rap op stap

- 134 dit zijn ook groepsuitstappen met de organisatie die geboekt werden met Rap Op Stap
- Totaal aantal gezinnen/personen die werden geholpen in het Rap Op Stap-kantoor: 324 personen

# 4. Groepswerking



## Beleidsparticipatie

### Themawerk: beleidsbabbels



In de beleidsbabbels kiezen we er bewust voor om langdurig rond een thema te werken, steeds vertrekkend vanuit de grondrechten. Daarbij staan de ervaringen centraal van mensen die weten wat het is om in armoede te overleven. Niemand weet beter dan mensen in armoede zelf, wat de grootste drempels en noden zijn. Hun inzichten maken zichtbaar waar systemen tekortschieten, waar drempels zich opstapelen en wat prioritair is. Hierbij streven we ernaar om structurele veranderingen te realiseren binnen levensdomeinen die een fundamentele impact hebben op het dagelijks leven van mensen in armoede. We brengen via een participatief groepsproces de structurele knelpunten en uitsluitingsmechanismen in kaart. We creëren een veilige ruimte waarin deelnemers hun ervaringen kunnen delen, versterken en verdiepen. Vanuit deze gedeelde inzichten gaan we in dialoog met elkaar, met partners en met beleidsmakers. Zo groeien individuele verhalen uit tot collectieve analyses, die de basis vormen voor concrete verbetervoorstellen en gerichte acties.



Het is essentieel dat elke stap in dit proces samen met mensen in armoede wordt gezet. Op die manier zorgen we ervoor dat zij niet enkel hun stem kunnen laten horen, maar ook dat zij actief bijdragen aan het vormgeven van oplossingen.

“Ik doe mee ik leer altijd bij, men kan praten en van mening verschillen maar op een kalme en rustige manier. Zo leren we van elkaar”



Via de beleidsbabbels vertellen we hun bezorgdheden en voorstellen naar beleidsaanbevelingen die we aanklaarten op verschillende beleidsniveaus: het lokaal bestuur maar ook de Vlaamse overheid of publieke instellingen.

### Vzw De knoop en Ligo slaan de handen in elkaar

Sinds november 2024 werken we wekelijks samen met Ligo vzw. Op dinsdagnamiddag versterkt een leerkracht de groepswerking. Vanuit hun doelstelling om mensen zelfstandigere te maken en hun kansen in onze samenleving te vergroten, zetten zij specifiek in op het versterken van basisvaardigheden. Concreet betekent dit: Taalvaardigheden (lezen, schrijven en spreken), digitale vaardigheden (werken met computer en internet), rekenen en geldzaken (dagelijks rekenen en budgetteren), vergroten van de maatschappelijke kennis (inzicht in rechten en hoe de samenleving werkt) en tot slot leren leren en het verbeteren van sociale vaardigheden (zelfstandig leren, effectief communiceren en samenwerken). Deze doelstellingen vallen mooi samen met de 6 criteria van een Vereniging waar armen het woord nemen.





## 4. Groepswerking

### Beleidsparticipatie



#### Praten over samenleven

Na een intensieve periode in 2024, waarin we werkten rond de verschillende verkiezingen, hebben we bewust gekozen om met de uitdagingen uit dit traject, verder aan de slag te gaan. We werden immers geconfronteerd met een steeds scherpere polarisatie, niet enkel politiek maar ook sociaal. Vandaar dat we ervoor kozen om in te zetten op het thema samenleven. We bouwden verder op de verzamelde ervaringen en inzichten en richtten ons in 2025 op de impact van het beleid op het samenleven in buurten, onze stad en de bredere regio. Op die manier willen we bijdragen aan meer individuele veerkracht en kansen en een samenleving waarin verbondenheid, gelijkwaardigheid en inclusie centraal staan.

#### Zodat iedereen zich welkom voelt in onze samenleving.

De beleidsbabbels rond samenleven vertrokken vanuit een groeiende bezorgdheid over de sociale realiteit in Ninove. In de voorbije decennia hebben economische achteruitgang en de-industrialisatie niet alleen jobs doen verdwijnen, maar ook het sociale leven en het verenigingsnetwerk aangetast. Omdat veel sociale contacten vroeger rond werk en verenigingen (bv. vakbonden, sportclubs, cafés) draaiden, heeft dit ook de verbondenheid tussen mensen verzwakt.

Tegelijk namen armoede, individualisering en ongelijkheid toe. Mensen in armoede beschikken over minder netwerken, ervaren vaker eenzaamheid en lopen een groter risico op uitsluiting en discriminatie. Stigmatisering van kwetsbare doelgroepen en een toename van polarisatie zorgden bovendien voor bijkomende spanningen en verdeeldheid.

De instroom van nieuwe inwoners, onder andere vanuit Brussel, vergrootte deze dynamieken. Dit bracht uitdagingen met zich mee op het vlak van samenleven, wederzijds begrip, gelijke kansen en zette bijkomende druk op wonen en mobiliteit.





## 4. Groepswerking

### Beleidsparticipatie



Daarom werd er binnen de beleidsbabbels bewust gekozen om te focussen op samenleven en sociale cohesie. Dit met als doel het versterken van netwerken en verbondenheid, het tegengaan van polarisatie en uitsluiting, het uitdragen van een positief en hoopvol verhaal, en het versterken van de stem van mensen in armoede richting beleid.

“Mijn mentale gezondheid en mijn fysieke gezondheid werken als een eindeloze cirkel: ik voel me ziek en moe en heb veel pijn omdat ik me eenzaam voel of oncomfortabel. Maar ook omgekeerd.”

Al enkele jaren kiezen we ervoor om de themawerking te koppelen aan het jaarthema van 17 oktober. Zo werken we in de beleidsbabbels een heel jaar samen naar een actie in oktober, die de kroon vormt op ons werk. Deze campagne, die we samen uitwerken met de partners van het Armoede Netwerk Ninove, geeft ons de kans onze stem samen extra luid te laten klinken naar het beleid, meestal het lokale bestuur. Het voorbije jaar bracht enkele uitdagingen met zich mee voor de groepswerking waar onze themawerking beleidsbabbels een onderdeel van vormt. In maart 2025 viel Astrid uit, maar dankzij de inzet van Luna en nadien Anneleen kon de continuïteit verzekerd worden. Daarnaast bood Sophie van Ligo vzw, als rots in de branding, waardevolle ondersteuning bij het vormgeven van de beleidsbabbels, dit samen met de coördinator. Zo bleef de werking gedragen en konden we blijven inzetten op onze doelstellingen.

“Elkaar aanvaarden zoals je bent in je omgeving, gelijkwaardigheid.” Ik ben lang zelfstandig geweest in de bouw, maar door mijn ziekte mag ik mijn job niet verder uitoefenen. IK heb ADHD en heb beweging nodig. Op een bepaald moment wou ik zelfs uit het leven neemt mijn vrijheid af om te leven en te werken. Door de beperkingen die voor mij worden opgelegd, verlies ik mijn sociaal contact.”

### Verhalen vertellen en naar verhalen luisteren

We vertrokken met de deelnemers bewust te maken van hun eigen stem en hoe je een verhaal opbouwt. Een plek waaraan een eigen verhaal gebracht kan worden maar er ook ruimte is om te luisteren naar elkaar is niet zo eenvoudig. Vaak spelen er veel emoties en is de behoefte om het eigen verhaal en ook de eigen mening te delen groot. Het is vaak moeilijk voor de deelnemers om daarbij rekening te houden met de spreekkansen van anderen. “We willen dat ons eigen verhaal gehoord wordt, maar zijn onze noden gedragen door de anderen?” In de beleidsbabbels werken we aan vaardigheden om écht te leren luisteren en écht een duidelijke, overdachte mening te vormen. Dat kan alleen met de inbreng van de ander!



# 4. Groepswerking



## Beleidsparticipatie

### Themawerk: beleidsbabbels



Wat begon als een luide, vrolijke maar chaotische bende, is uitgegroeid tot een hechte groep waar vertrouwen heerst, vooruitgang werd geboekt in zowel het luisteren als het spreken en waar deelnemers zichzelf opnieuw ontdekken en vaardigheden ontplooien.

Wij zijn dan ook trots op de groep 'Beleidsbabbels', waarvan nu ook verschillende deelnemers opnieuw les volgen, naar buiten komen, los van onze organisatie contact opnemen met elkaar en hun groot hart tonen aan de buitenwereld!

We staan alweer een pak sterker, zijn verbonden en laten ruimte voor elkaars verhaal!

"Vanaf dat mensen weten dat je bij het OCMW gekend bent, plakken ze een stempel op u en stopt het sociaal contact direct"

### Wat heb je nodig om samen te kunnen leven in Ninove?

Hoe kan je gelukkiger worden? Hoe kan je in contact treden met je burens? We kwamen wekelijks samen en dachten na over thema's als digitalisering, mensenrechten, gezondheid, vrijetijd, eenzaamheid en sociale cohesie. We lieten mensen hun leven sterren geven. Nadien gingen we in gesprek over wat mensen nodig hebben om een extra ster te geven aan het eigen leven en aan het samenleven met anderen.

Tijdens de beleidsbabbels merkten we dat samenleven een heel breed thema is en dat bijna alle beleidsdomeinen aan bod kwamen.

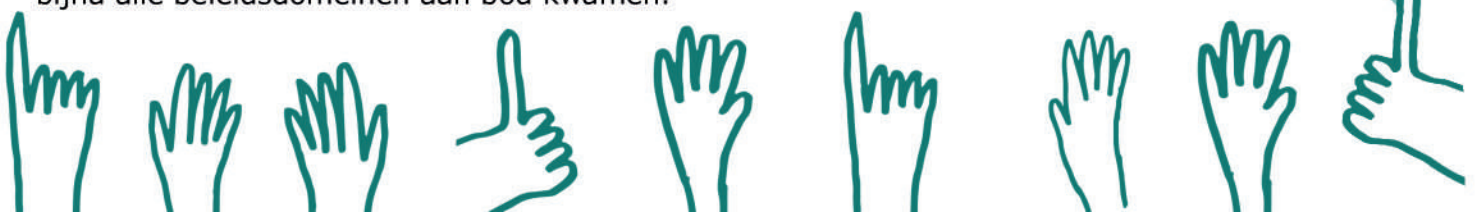
"Ik ben bang om een smartphone te gebruiken, men kan misbruik maken van mijn onwetendheid"



"Ik woon al heel mijn leven in Ninove maar ik moest een paar jaar geleden verplicht therapie volgen in Gent. Daardoor stond mijn adres een tijd daar terwijl Ninove bevoegd bleef."

"Ik kies een zetel als negatief moment omdat het me doet denken aan continu zitten, wat ik nu ook altijd doe"

"Ik ben alleenstaande en de huur van mijn woning is de helft van mijn inkomen. Dan moet ik nog alle andere kosten betalen en alles wordt alleen maar duurder"





## 4. Groepswerking

### Beleidsparticipatie



#### Hoe kunnen we op een passende manier omgaan met alle vragen die in de groep leven?

Om te voldoen aan de nood aan bijkomende kennis, nodigen we verschillende experts uit die op maat van onze deelnemers zorgen voor antwoorden op de vragen die leven in de groep.

- We nodigen Lien, mobiel onthaal medewerker CAW, uit om een toelichting te geven over: huurpremie, beperkingsuitkeringen, FOD en punten, budgetwijze, huurdersbond, hulp aan huis
- De CM komt langs om te vertellen over waarvoor je allemaal terecht kan bij de CM
- We organiseren in de zomer een reeks over Piekeren en stress regulatie onder begeleiding van eerstelijnspsychologen: "Krijg pak op piekeren"

"Vanaf dat mensen weten dat je bij het OCMW gekend bent, plakken ze een stempel op u en stopt het sociaal contact direct"

"Alles is in Aalst en vanuit Ninove is dat met het openbaar vervoer moeilijk bereikbaar"

### Groepswerking beleidsparticipatie

- Er namen 26 mensen deel aan onze tweewekelijkse beleidsbabbels

"Ik kan its' me niet activeren, een abonnement nemen vind ik ingewikkeld, ik ben bang dat men mij eender wat (en veel te duur) aansmeert."

"Ik durf niet te reclameren tegen mijn huisbaas want dan stijgt mijn huur"

### Krijg pak op piekeren

Uit de beleidsbabbels kwam duidelijk naar voor dat deelnemers vaak problemen ervaren waarvoor ze niet direct een oplossing vinden. 's Avonds wakker liggen en niet kunnen slapen door alle kopzorgen, het is iets dat velen ervaren, al wordt het niet altijd gedeeld.

Om dit piekeren zoveel als mogelijk onder controle te krijgen besloten we twee psychologen van de eerstelijnspsychologische zorg, Heidi Dekundt en Kim Dupont, training te laten geven over piekeren. In deze sessies (telkens op dinsdag tijdens de zomervakantie) werden vaardigheden aangeboden om te leren omgaan met piekeren.

**Na de zomer gingen we aan de slag met de voorbereidingen voor 17/10 met het verhaal van de kaffeegietjer.**

"Waar heb ik recht op? Welke diensten zijn er in de stad om mij te helpen?"



# 5. Vorming en evenementen



## Vormingswerking 2025 – intern en extern

Als vereniging geven we regelmatig vorming over armoede en sociale uitsluiting. Vorming en sensibilisering is één van de zes criteria waar we als vereniging waar armen het woord nemen aan werken. Dit jaar gaven we voornamelijk vorming aan schoolkinderen en zorgpersoneel, mantelzorgers en cursisten van Ligo.

### Intern

De interne vormingswerking startte met de sessie "Waar heb ik recht op?", waarin deelnemers in armoede wegwijs werden gemaakt in sociale rechten zoals huurpremie, uitkeringen, mantelzorg, het aanbod van CAW en hulp aan huis. Deze vorming vertrok vanuit de nood om meer grip te krijgen op rechten en de weg naar ondersteuning toegankelijker te maken.

In de sociale kruidenier werd een eerste armoedevorming georganiseerd voor vrijwilligers onder de titel "Wat is armoede?". In deze sessie werd stilgestaan bij de leefwereld achter armoede en het doorbreken van vooroordelen. Dit zorgde voor meer begrip en verbinding tussen vrijwilligers en gebruikers.

In samenwerking met Ligo werd een digitale vorming georganiseerd rond *Itsme*, een belangrijke stap in het toegankelijk maken van digitale dienstverlening en rechten. Deze sessie bereikte 12 deelnemers in armoede en versterkte hun digitale vaardigheden in het opnemen van hun rechten.



Op het vlak van mentaal welzijn werd, samen met eerstelijnspsychologen, een reeks rond "piekeren en stressregulatie" georganiseerd. Deze reeks bestond uit 5 sessies. De vorming bood ruimte voor herkenning, uitwisseling en het aanleren van concrete handvatten om beter om te gaan met stress en mentale druk.

Voor onthaalvrijwilligers en stagiaires werd de vorming "Armoede en de rugzak van armoede in het open onthaal" georganiseerd en versterkte het armoedesensitief werken binnen de onthaalwerking door inzicht te vergroten in de complexe realiteit van armoede.



### Interne vorming Mensen in armoede

- 42

### Mensen niet in armoede

- 25





## 5. Vorming en evenementen



### Scholen

Naast deze interne vormingen zetten we ook sterk in op externe vorming en sensibilisering. Zo werd een vorming georganiseerd rond "Wat is de impact van armoede op je leven?" en de werking van onze organisatie. Deze werd in co-creatie met ervaringsdeskundigen gebracht en via klasbezoeken konden leerlingen uit het lager en secundair onderwijs bereikt worden.

### Homestart

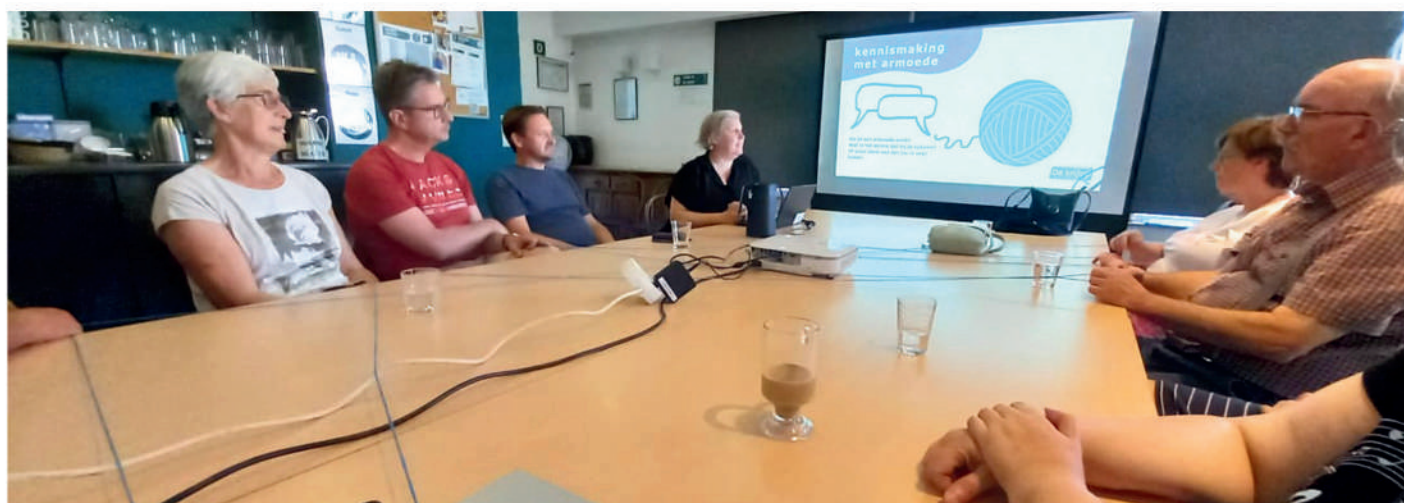
Voor vrijwilligers van Home-Start werd een intervisie georganiseerd rond armoede, schaarste en vooroordelen. Ervaringsdeskundigen stonden in voor de begeleiding en creëerden ruimte voor uitwisseling en reflectie.

### Ligo

In samenwerking met Ligo werd daarnaast een vorming voor leerkrachten georganiseerd rond armoede in de klas. Hierbij lag de focus op de impact van armoede, schaarste en inclusieve onderwijspraktijken.

### Familiehulp

Voor medewerkers van Familiehulp werden vormingsmomenten georganiseerd rond armoede in gezinnen met kinderen. Daarbij werd sterk ingezet op praktijkgerichte reflectie en het werken rond eigen vooroordelen.



# 5. Vorming en evenementen



## Welzijnszorg en CM

Tot slot werd samen met Welzijnszorg en CM een welzijnswandeling georganiseerd rond het armoedeweb en gezondheidsongelijkheid. Deze interactieve wandeling maakte op een laagdrempelige manier verschillende levensdomeinen van armoede zichtbaar via een parcours door de stad.

De vormingswerking van 2025 toont het belang van een geïntegreerde aanpak waarin interne versterking en externe sensibilisering elkaar positief bekrachtigen. Door te werken met ervaringsdeskundigen, partnerschappen en laagdrempelige methodieken slagen we erin om zowel mensen in armoede als professionals en burgers te bereiken. Zo wordt stap voor stap gebouwd aan meer begrip, meer rechtvaardigheid en meer gelijke kansen



"Alle collega's van onze regio zouden deze vorming moeten volgen."

"Volgende keer geef ik niet op ook als iemand weerstand biedt"

"Ik was me niet bewust van mijn vooroordelen, Bedankt hiervoor!"



## Externe vorming Scholen

- In totaal ontvingen we in 2025 145 leerlingen.

## Leerkrachten Ligo

- In totaal ontvingen we 19 leerkrachten

## Hulpverleners familiehelp

- 25 hulpverleners

## Wandeling

- 19 volwassenen



# 5. Vorming en evenementen



## Vzw De knoop in de kijker

### De Quiz

Op 1 februari ging de allereerste 'De knoop quiz' door in samenwerking met quizploeg 'Legen Bokal', in De Linde. Er deden maar liefst 30 ploegen mee, waaronder enkele sympathisanten en collega's vanuit het werkveld. Allen steden ze voor mooie prijzen. Het opdiene tijdens deze quiz is mede dankzij de vrijwilligers en LionsTeneravlot verlopen

### Samen actievoeren op 13 februari

Het nieuwe regeerakkoord dat begin februari werd voorgesteld, zorgde voor veel verontwaardiging binnen de verenigingen, het NTA en SAAMO. Na een grondige analyse van het effect op de meest kwetsbaren in onze samenleving, werd besloten om op 13 februari te gaan betogen in Brussel. Samen met heel wat andere verenigingen waar armen het woord nemen waren we dan ook aanwezig met een delegatie. We trotseerden kou, lawaai en een mensenzee om onze stem luider te laten klinken en mee een duidelijk signaal te geven "De koopkracht mag niet meer dalen!"



## Spghettifestijn Evangelische Christenen Ninove Samen maken we het verschil

Op zaterdag 15 maart zette de gemeenschap van de Evangelische Christenen Ninove zich volop in voor onze organisatie. In de keukens werden honderden porties spaghetti bereid voor een sfeervol spghettifestijn ten voordele van onze werking.

De opbrengst mocht er zijn: dankzij de enorme inzet van alle organisatoren, helpers, vrijwilligers en leden van EC Ninove mochten we een grote cheque van maar liefst € 3.756 ontvangen.

Een oprechte dankjewel aan iedereen die heeft meegewerkt of aanwezig was. Samen tonen we hoe solidariteit en engagement écht een verschil kunnen maken.









## 5. Vorming en evenementen



### Vzw De knoop in de kijker

#### Op stap met Leo Vercauteren

In 2024 startte Leo Vercauteren met een wandeltocht van 5.000 km door 581 steden en gemeenten in België om aandacht te vragen voor armoede. Met zijn tocht wilde hij mensen, organisaties en bedrijven oproepen om de strijd tegen armoede te ondersteunen.

Op 23 april 2025 kwam hij tijdens zijn tocht aan bij De knoop in Ninove. We ontvingen hem met de Kaffeegieterstoel, een tas koffie en een warm onthaal. Hij maakte kennis met onze werking en ging in gesprek met bezoekers, aansluitend hebben enkele mensen een stukje met hem meegewandeld.

Hij kreeg onze Kaffeegieter-krant mee, gevuld met verhalen die aanzetten tot gesprek, ontmoeting en verbinding. Zijn tocht en passage herinneren ons eraan hoe belangrijk het is om samen te werken aan een warmere samenleving.

Het afgelopen jaar hebben we echt getracht om het verhaal van de "Ninovieters Kaffeegieters" zoveel mogelijk in de kijker te plaatsen. De passage van Leo Vercauteren was een van die momenten. We haalden hiermee ook de pers



"We wisselen ideeën uit en brainstormen samen. Als organisatie voelen we ons niet alleen, maar gesteund door andere organisaties"



### Samen sterker voor vrije tijd voor iedereen

#### Vrijetijdsparticipatie als hefboom tegen armoede

We zetten ons al jarenlang in om vrije tijd toegankelijk te maken voor mensen in armoede. Deelnemen aan cultuur, sport en ontspanning is immers geen luxe, maar een essentieel onderdeel van welzijn, ontmoeting en verbondenheid.

In 2025 namen we deel aan twee belangrijke bovenlokale ontmoetingsmomenten: de inspiratiedag Samen Sterker op 25 februari en het Publiq Forum op 2 december. Tijdens beide evenementen stond het belang van de stem van mensen in armoede centraal, dit in het kader van de verschuiving van lokaal naar bovenlokaal cultuurbeleid. Samen met twee ervaringsdeskundigen trokken we naar deze bijeenkomsten om onze ervaringen en inzichten te delen.



## 5. Vorming en evenementen



### Vzw De knoop in de kijker

Binnen het nieuwe bovenlokale cultuurdecreet wil de overheid sterker inzetten op bovenlokale netwerken rond vrijetijdsparticipatie. Zulke netwerken brengen organisaties samen om deelname aan sport, cultuur en recreatie toegankelijker te maken voor iedereen. Door kennis te delen, samen te werken en elkaar te versterken, bouwen we aan meer sociale cohesie en meer kansen voor mensen in kwetsbare situaties.

Tijdens beide momenten namen we deel aan een inspirerend panelgesprek, georganiseerd door Demos. Samen met andere trekkers van lokale netwerken gingen we in gesprek met het publiek over hoe lokale besturen en organisaties werk kunnen maken van inclusieve vrijetijdsparticipatie. Daarbij kwam duidelijk naar voor hoe belangrijk toeleiding is en waarom vrije tijd een basisrecht blijft.

Ook de moeilijkheden rond toeleiding kwamen uitgebreid aan bod. Mensen in armoede dragen vaak veel zorgen en stress met zich mee, waardoor deelname aan activiteiten niet vanzelfsprekend is. Vrije tijd verdwijnt dan snel naar de achtergrond.

Deze ontmoetingen bevestigen hoe belangrijk het blijft om mensen samen te brengen en structureel samen te werken, ook bovenlokaal



“Ik vergeet het soms omdat ik voortdurend bezig ben met mijn kinderen en hun welzijn. Dankzij de organisatie en de activiteiten vergeet ik mezelf niet. Vrije tijd helpt me om mijn hoofd lichter te maken en even te genieten van het moment”

“Het is fijn om andere armoedeorganisaties en hun vrijwilligers te ontmoeten”





Het kan niet anders: het is superbelangrijk om mensen te blijven samenbrengen. Bovenlokale samenwerking maakt dat mogelijk"





## 5. Vorming en evenementen



### Spiegel tent 2025 – Verbindende namiddag rond Samenleven

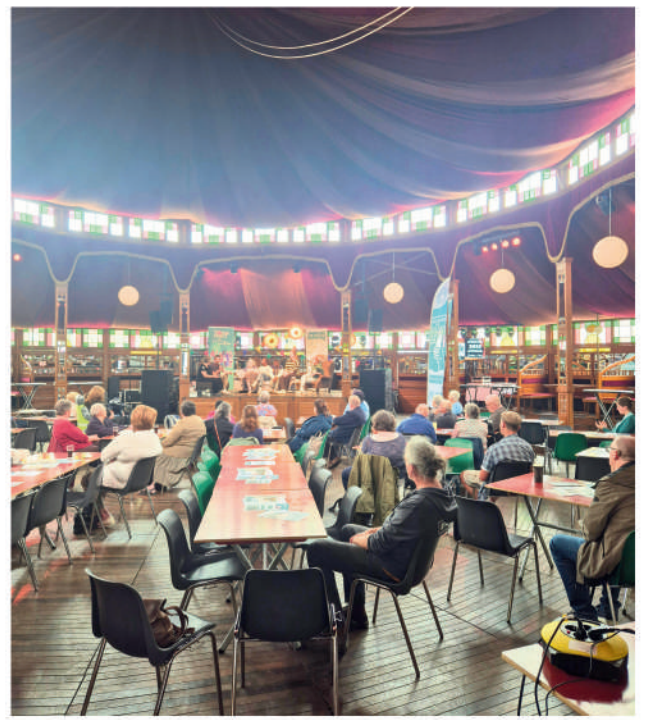
Als kick-off voor onze actie op 17 oktober 2025 organiseerden we een verbindende namiddag in de Spiegel tent in Ninove rond het thema Samenleven. Tijdens dit ontmoetingsmoment stonden dialoog, getuigenissen en verbinding centraal. Samen met verschillende organisaties en partners brachten we verhalen van mensen in armoede en van organisaties die dagelijks werken rond armoede, inclusie en gelijke kansen.

De thema's die eerder aan bod kwamen tijdens de beleidsbabbels vormden de rode draad doorheen de namiddag. In een panelgesprek deelden vijf mensen hun persoonlijke getuigenissen en beleidsaanbevelingen rond thema's zoals eenzaamheid, het niet kennen van rechten en racisme. Hun verhalen zorgden voor herkenning bij velen, maar nodigden het publiek ook uit om stil te staan bij de toekomst en na te denken over hoe we samen kunnen bouwen aan een warme, inclusieve en sociale samenleving waarin iedereen zich geaccepteerd voelt.

Wij zijn allemaal gelijk ongeacht onze huidskleur, religie, of denkwijze. We zijn allemaal evenwaardig. We zijn allemaal even belangrijk in de maatschappij"

"De oorverdovende stilte van eenzaamheid kan soms zo luid zijn"







## 5. Vorming en evenementen



### De ontroerende woorden van John

John, een zorgzaam iemand, die door de bomen het bos niet meer zag, deelde zijn verhaal. Waar heb ik recht op? Bij wie moet ik zijn om een antwoord te krijgen op mijn vraag? Wie helpt mij verder om meer kennis op te doen over bepaalde problematieken?

“Je wil niemand lastigvallen met je problemen waardoor je jezelf afsluit van de buitenwereld. Als je hulp wil voor je problemen, weet je vaak niet waar naartoe. En de stap zetten om hulp te vragen is vaak zeer groot en moeilijk voor velen. Het zorgt er dan voordan eens je hulp krijgt van het OCMW, het zeer beschamend aan voelt om iets extra te vragen. Je hebt een gevoel van onmacht en onrecht.”

De knoop biedt John ondertussen opnieuw perspectief. Hij kijkt uit naar de momenten waarop hij andere bezoekers kan ontmoeten en in gesprek kan gaan. Het contact in onze organisatie vermindert zijn eenzaamheid en zorgt voor meer verbondenheid, er wordt steun gevoeld met ervaringen en advies. Hij pleit voor een toegankelijke plek waar mensen met al hun vragen terecht kunnen, en voor meer zichtbaarheid van bestaande hulpverlening. Daarnaast ziet hij het belang van initiatieven die mensen meer inzicht geven in lokale problematieken en organisaties, zodat ook buitenstaanders beter begrijpen wat er leeft in Ninove. Het publiek kreeg de kans om vragen te stellen en mee in gesprek te gaan met de panelleden.

“Ik ken mijn rechten niet goed genoeg. Waar moet ik naartoe met vragen? Moet ik zelf met vragen komen of bieden ze advies aan? Het is allemaal zo veel en ingewikkeld”

“De oorverdovende stilte van eenzaamheid kan soms zo luid zijn”





## 5. Vorming en evenementen



Onder de aanwezigen bevonden zich inwoners van Ninove, een delegatie van ambtenaren van Team Welzijn, Activering en Sociale Zaken, gemeenteraadsleden en verschillende middenveldorganisaties.

De open sfeer zorgde voor waardevolle uitwisseling tussen burgers, beleid en organisaties.

Aan deze namiddag werkten verschillende partners mee, waaronder Avansa Centraal Vlaanderen, Welzijnszorg, Kind en Gezin, Hartencollege, Armoede Netwerk Ninove, Feniks Koor, Foesjeleers en de burger beweging 054.

Naast het panelgesprek konden bezoekers ook de interactieve Kaffeejieter-expo bezichtigen en beluisteren. Daarnaast was ook de expo Bovenhuids, een samenwerking met Avansa - aanwezig in de Spiegeltent.

Bezoekers konden genieten van een rondleiding en zo kennismaken met de persoonlijke verhalen en kunstwerken over racisme.

De Spiegeltent groeide die namiddag uit tot een warme ontmoetingsplek waar ontmoeting, dialoog en bewustwording centraal stonden. Het evenement maakte duidelijk hoe belangrijk het is om mensen in armoede en uitsluiting een stem te geven en hen actief te betrekken bij het nadenken over beleid en samenleving.



### Evenementen

#### Bovenlokale werking met Demos

- In totaal meer dan 150 personen over de twee evenementen.

#### Quiz

- In totaal ontvingen we 130 mensen

#### Spiegeltent

- 66 mensen

#### Middenveld forum

- 85 professionals





## 17 oktober 2025 Word jij een Kaffeegieter?

De Spiegeltent was een mooi voorproefje voor wat op de planning stond op 17 oktober: iedereen oproepen om zich gastvrij op te stellen als hefboom naar meer sociale cohesie.

"Een koffieklets met babbels die er écht toe doen."

Op 17 oktober 2025 zette vzw De knoop samen met de partners van het Armoede Netwerk Ninove een sterk signaal neer. In aanloop naar deze dag werden inwoners warm gemaakt om op 17/10 een stoel buiten te zetten tegen armoede en sociale uitsluiting. We verwezen hierbij naar het belang van gastvrijheid en ontmoeting, dit met een knipooog naar de historische 'kaffeegieters'-traditie in Ninove. Ninovieters worden immers van oudsher "kaffeegieters" genoemd omdat zij bedevaarders onderweg naar Halle gastvrij ontvingen met een stoel voor hun deuren en een warme tas koffie. Met deze symbolische stoelenactietrachten we ontmoeting tussen mensen te stimuleren en armoede en sociale uitsluiting bespreekbaar te maken.

De voorbereiding van de actie werd breed gedragen. Vrijwilligers, bezoekers en medewerkers van onze organisatie gingen samen aan de slag met het maken van buttons en het verspreiden van flyers en affiches in de stad. Deze voorbereidingen zorgden niet alleen voor meer zichtbaarheid op de dag zelf, maar ook voor waardevolle gesprekken op straat rond armoede, verbondenheid en zelfs over drempels in het hulpverleningsaanbod.

"We willen van elke Ninovierter terug een kaffeegieter maken"

"Zet een stoel buiten als symbool tegen armoede en uitsluiting"

"Samenleven in verbinding begint bij onszelf"





## 17 oktober 2025 Word jij een Kaffeegieter?

Daarnaast kwamen verschillende elementen samen in de kaffeegietersessies die in de weken rond 17/10 georganiseerd werden door kaffeegietersessies, Huis Van Het Kind, Saamo, enkele scholen, vzw Barmhartigheid, Overkop en Habbekrats, Ligo vzw, ABVV en uiteraard vzw De knoop.

Mensen gingen tijdens deze sessies in gesprek over armoede en sociale uitsluiting waarbij bewust ruimte gemaakt werd voor ontmoeting en een echte dialoog. De ontwikkelde gespreksmethodiek, van de kaffeegieter met oude koffiekannen en stellingen, brachten mensen op een laagdrempelige manier in gesprek met elkaar.

“Bij elke hulpvraag is het belangrijkste dat je die vraag durft stellen. Dat vergt veel moed maar net door zo’n acties te voeren, door je stoel op straat te zetten ... dat vind ik een mooi initiatief om de taboes te doorbreken. Om ruimte te creëren zodat mensen die in aanraking komen met armoede daarover durven spreken en vragen durven stellen.”

Tot slot gingen partners van het Armoede Netwerk Ninove samen met twee ervaringsdeskundigen in armoede vanuit vzw De knoop, in gesprek tijdens een kaffeegietersessie XL met vier lokale schepenen: Ilse Malfroot, bevoegd voor armoedebestrijding, Evi Bické, bevoegd voor sociaal woonbeleid, Dany Goessens, voorzitter BCSD en Malika Sclacmender, bevoegd voor jeugd.

“Ik denk dat we gewoon allemaal heel gelijkend zijn. Dat we niet zo van elkaar verschillen als we denken. Dat is iets wat ik ga blijven onthouden”

“Samenleven in verbinding begint bij onszelf”

Tijdens dit gesprek hebben we getuigenissen, onze visie op armoede en onze inspiratienota gedeeld. Nadat we ook het belang van een participatief sociaal beleid deelden, werd onze uitdrukkelijke vraag tot samenwerking positief beantwoord. Onze campagne kreeg brede weerklank in de lokale media, die samen met ons het initiatief en de symboliek van de stoel en koffie in de kijker hebben gezet. Zo werd het verhaal van Ninove als ‘kaffeegietersstad’ opnieuw versterkt en bereikt het initiatief een breder publiek.









Het Armoede Netwerk Ninove en het stadsbestuur gingen in gesprek bij De Knoop op de Internationale Dag van Verzet tegen Armoede en Sociale Uitsluiting. © Claudia Van den Houte



Bij vzw De Knoop konden inwoners vrijdagmiddag terecht voor een babbel en een tas koffie. © Sient Saey



**Inwoners zetten symbolisch hun stoel buiten tegen armoede: "In deze stad is nog veel werk"**

NINOVE Naar aanleiding van de Internationale Dag van het Verzet tegen Armoede heeft het Armoede Netwerk Ninove vrijdag een symbolische actie georganiseerd. Aan inwoners werd gevraagd een stoel buiten te zetten en bij verschillende partnerorganisaties vonden 'kaffeetersessies' plaats. "Door



# 6. Samenwerkingen



## Samenwerkingsnetwerk 2025 lokaal en bovenlokaal

Binnen onze organisatie vertrekken we altijd vanuit een duidelijke overtuiging: armoede is geen individueel probleem, maar een structureel maatschappelijk vraagstuk dat alleen samen kan worden aangepakt en bestreden. Daarom bouwen we bewust aan een sterk en breed samenwerkingsnetwerk op lokaal en bovenlokaal niveau. Samenwerking is voor ons geen bijkomstigheid, maar een noodzakelijke voorwaarde om verandering te realiseren.

We willen niet naast elkaar werken, maar met elkaar. Alleen door signalen te bundelen, ervaringen van mensen in armoede centraal te zetten en de krachten van middenveld, diensten en beleid te verbinden, kunnen we armoede zichtbaar maken én structureel bestrijden. Vanuit die visie engageren we ons in een netwerk dat inzet op dialoog, actie en beleidsbeïnvloeding.

## Lokale samenwerkingen

Op lokaal niveau is het Armoede Netwerk Ninove een belangrijke hefboom, dat door vzw De Knoop wordt getrokken. In dit netwerk komen organisaties samen zoals Jeugdendienst, Opgroeien, Levenslust, SAAMO Oost-Vlaanderen, Sociaal Huis Ninove, Home-Start, Woonmaatschappij Dender-Zuid en Vrij CLB Ninove. Vanuit een gedeelde verantwoordelijkheid werken we in de stuurgroep en themagroepen samen rond concrete maatschappelijke uitdagingen. Deze samenwerking vertrekt rechtstreeks vanuit signalen van mensen in armoede en beleidsbabbels, en vertaalt die naar actie en verandering op het terrein.

Ook binnen het lokaal beleid van Ninove nemen we actief onze rol op. Samen met Stad Ninove en het Sociaal Huis werken we rond thema's zoals UitPAS, sociale kruidenier, tewerkstelling, sociale moestuin en de campagne rond 17 oktober.

Via o.m. het lokaal woonoverleg, het lokaal actieplan polarisatie en het jeugdwelzijnsoverleg brengen we structureel de stem van mensen in armoede binnen in het lokaalbeleid. We bewaken hierbij dat beleid niet over mensen beslist, maar mét mensen tot stand komt.

In het brede lokale veld werken we samen met CAW Oost-Vlaanderen, Home-Start, JAC, De Kiem, Boost, Kind en Gezin en CLB's rond toeleiding, ondersteuning en het versterken van gezinnen. Met scholen, Huis van het Kind, jeugd-, sport- en cultuurdiensten en met jeugdverenigingen bouwen we aan een samenleving waar ook kinderen en jongeren in armoede volwaardig kunnen deelnemen.

Daarnaast werken we samen met SAAMO-buurtwerk, Habbekrats, Digipunt Ninove, Ligo en eerstelijnspsychologen. Deze samenwerkingen maken hulp toegankelijker, verlagen drempels en zorgen ervoor dat mensen sneller de weg vinden naar ondersteuning, maar ook naar participatie en verbinding.





## 6. samenwerkingen

### Bovenlokale samenwerkingen



Ook bovenlokaal kiezen we expliciet voor samenwerking als hefboom voor verandering. In het Middenveldforum Oost-Vlaanderen werken we samen met CAW, LEJO, SAAMO, Avansa en Netwerk tegen Armoede om het middenveld te versterken in zijn rol als kritische partner van het beleid. Dit forum is geen overleg op zich, maar een plek waar het middenveld zich organiseert om sterker te wegen op lokaal en Vlaams beleid.

Met het Netwerk tegen Armoede bundelen we krachten rond beleidswerk, 17 oktober-acties, themawerking en methodiekontwikkeling. Samen maken we duidelijk dat armoede niet opgelost wordt met losse projecten, maar vraagt om structurele keuzes en politieke verantwoordelijkheid.

In de Denderstreek werken we samen met Vierde wereldgroep Mensen voor Mensen Aalst, Ommekeer Erpe-Mere, De Tondeldoos Dendermonde en Welzijnsschakels. Hier bouwen we aan een gedeelde stem tegen armoede in de regio, onder meer rond wonen, vrije tijd en sociale rechten.

Ook in woonbeleid nemen we onze rol op via de toewijzingsraad van Woonmaatschappij Dender-Zuid, waar we samen met partners waken over rechtvaardige toegang tot wonen.

We werken samen met organisaties zoals Avansa Centraal Vlaanderen, Iedereen Verdient Vakantie, Uitpas Dender, Sociale Kruideniers Vlaanderen, Welzijnsschakels Oost-Vlaanderen, CAW Oost-Vlaanderen, G-sport Vlaanderen en de Eerstelijnszone Dender-Zuid.

En initiatieven zoals de samenwerking met CM Gezonde Buurten en Welzijnszorg tonen hoe samenwerking ook sensibiliserend kan werken: door samen armoede en gezondheidsongelijkheid zichtbaar te maken in de publieke ruimte en in ontmoeting met burgers.

Wij zijn allemaal gelijk ongeacht onze huidskleur, religie, of denkwijze. We zijn allemaal evenwaardig. We zijn allemaal even belangrijk in de maatschappij"

"De oorverdovende stilte van eenzaamheid kan soms zo luid zijn"



# 6. Samenwerkingen



## Bundeling van krachten in de praktijk

### Het Armoede Netwerk Ninove

Binnen het Armoede Netwerk Ninove werken we samen met verschillende organisaties die zich inzetten voor kwetsbare doelgroepen. In 2025 waren dit onder andere het Sociaal Huis, Eerstelijnszone Dender-Zuid, Kind & Gezin, Levenslust, Woonmaatschappij Dender-Zuid, Home-Start en Vrij CLB Ninove.

Vzw De Knoop trekt dit overleg mee. Samen met vrijwilligers en partners worden thema's en acties bepaald. In 2025 lag binnen de beleidsbabbels de focus op samenleven, wat resulteerde in de actie "Zet een stoel buiten" en "Drink koffie tegen armoede" op 17 oktober.

### Ligo

Sinds eind 2024 werken Ligo en vzw De Knoop samen binnen de beleidsbabbels. Mensen in armoede krijgen er de kans om hun stem te laten horen en mee na te denken over maatschappelijke verandering.

Vzw De Knoop bewaakt de inhoudelijke werking, terwijl Ligo inzet op het versterken van basisvaardigheden zoals taal, digitale kennis, budgetteren en sociale vaardigheden. Deze samenwerking versterkt participatie, zelfvertrouwen en maatschappelijke betrokkenheid.



### Avansa Bovenhuids

Samen met Avansa Centraal Vlaanderen werkte vzw De Knoop in 2025 aan het sociaal-artistieke project Bovenhuids rond racisme en uitsluiting. Binnen dit traject kregen deelnemers de kans om persoonlijke ervaringen, gevoelens en verhalen zichtbaar te maken via kunst.

Een diverse groep deelnemers ging gedurende meerdere maanden met elkaar in gesprek over thema's zoals vooroordelen, uitsluiting en racisme. Vanuit deze gesprekken maakten zij individuele papiermaché maskers die emoties zoals verdriet, kwetsbaarheid, teleurstelling en moedeloosheid uitdrukten. Het project bood een veilige ruimte om ervaringen te delen die vaak onderhuids blijven.

Het traject mondde uit in een interactieve tentoonstelling in het oud stadhuis van Ninove en werd later ook tentoongesteld in de Spiegel tent in Ninove en tijdens Kunstoever in Aalst. Via spiegels, vragen en interactieve elementen werden bezoekers uitgenodigd stil te staan bij hun eigen houding en gevoelens rond racisme en uitsluiting.

Bovenhuids bracht niet alleen gesprekken op gang, maar zorgde ook voor meer begrip, empathie en verbondenheid. Het project toonde hoe kunst een krachtig middel kan zijn om maatschappelijke thema's bespreekbaar te maken en mensen dichter bij elkaar te brengen.



# 6. Samenwerkingen



## Ferm

Samen met Ferm organiseerde vzw De Knoop een reeks laagdrempelige naailessen. Hiermee wilden beide organisaties nieuwe mensen bereiken en ontmoeting stimuleren tussen mensen in armoede en mensen buiten de armoedecontext.

De lessen zorgden voor een warme leeromgeving waarin niet alleen praktische vaardigheden, maar ook verbinding en vertrouwen centraal stonden.

## Welzijnzorg en CM

Samen met CM Gezonde Buurten en Welzijnzorg organiseerde vzw De Knoop een welzijnswandeling in Ninove rond het armoedeweb, gezondheid en welzijn.

De wandeling maakte de impact van armoede op gezondheid zichtbaar en zorgde op een laagdrempelige manier voor ontmoeting, bewustwording en kennismaking met hulp- en dienstverlening.



# 7. Sociale kruidenier



## Een warme plek van ontmoeting en ondersteuning

De Sociale Kruidenier van VZW De Knoop is voor veel mensen meer dan een plek om betaalbare producten te verkrijgen. Het is ook een warme ontmoetingsplaats waar bezoekers welkom zijn, een luisterend oor vinden en in contact komen met anderen. Voor mensen met een beperkt budget betekent de winkel een belangrijke ondersteuning in het dagelijks leven. Bezoekers geven aan dat de Sociale Kruidenier een groot verschil maakt. Fabian benadrukt vooral de financiële ademruimte

*"Ik was vroeger zelfstandig en mocht niet meer werken. De eerste stap was moeilijk, maar het winkeltje is heel goed"*

*"Alles is positief. Als je in nood bent en je wordt geholpen, dat is altijd goed. Ze zijn hier altijd vriendelijk."*

## Aantal unieke gezinnen

- Gemiddeld aantal bezoekers per maand: 82

## Aantal unieke gezinnen

- 304 gezinnen op jaarbasis
- 785 aantal personen; 510 volwassen en 275 kinderen
- 207 effectief gewikkeld
- Stijging alleenstaande gezinnen

## De kracht van vrijwilligers

### Elke week zetten 17 vrijwilligers zich in om mensen te ontvangen in een volle winkel

Zonder vrijwilligers zouden we de 't Winkeltje niet elke week kunnen openhouden. Dit jaar trachtte we de werklust behapbarer te krijgen door de groep op te splitsen met even en oneven nummers of brokolie en tomaat icoon voor zij die cijfers moeilijk vinden. Nu kunnen mensen om de week winkelen. De Sociale Kruidenier draait bijna volledig op de inzet van vrijwilligers. Zij zorgen ervoor dat de winkel vlot verloopt, vullen producten aan, doen bestellingen, helpen aan de kassa en maken tijd voor een gesprek. Hun engagement zorgt voor een toegankelijke en warme omgeving.

*"Het is een serieuze financiële hulp voor mij. Ik ben heel blij dat dit bestaat"*





# Sociale kruidenier

## Vrijwilligers



Gerard is één van de vrijwilligers die zich met veel enthousiasme inzet:

“Ik voelde me nog te jong om niets meer te doen. Hier kan ik actief blijven en iets betekenen voor andere mensen.”

Voor hem is vooral het contact met bezoekers waardevol:

“Je helpt mensen die het echt nodig hebben. Dat geeft een goed gevoel. En de gesprekken maken het extra fijn.”

Dankzij de vrijwilligers wordt de Sociale Kruidenier meer dan enkel praktische hulp. Bezoekers worden met respect ontvangen en voelen zich welkom. Die menselijke aanpak maakt dat mensen blijven terugkomen en de stap naar andere activiteiten soms makkelijker zetten.

Zoals één bezoeker het samenvat:

“Ze zijn hier altijd vriendelijk. Dat maakt echt een verschil.”

De Sociale Kruidenier blijft zo een belangrijke schakel binnen VZW De Knoop: een plek waar ondersteuning, ontmoeting en betrokkenheid samenkomen, gedragen door vrijwilligers met een warm hart.

“Ze hebben mij hier geholpen tegen de isolatie”

## Waarom we wel kiezen voor een sociale kruidenier?

Hoewel een sociale kruidenier geen structurele oplossing voor armoede is, kiezen we er bewust voor om deze werking verder te zetten. Tegelijk blijft dit een grote uitdaging door stijgende kosten, een groeiende vraag en de beperkte draagkracht van onze organisatie op vlak van ruimte, vrijwilligers, personeel en financiën.



Via ophalingen bij supermarkten, bakkerijen en de Voedselbank blijven we basisnoodhulp aanbieden binnen het ESF+-programma. Daarnaast werd het betalend aanbod uitgebreid met extra voedings- en onderhoudsproducten, aangekocht aan voordelige prijzen via Colruyt. Zo proberen we beter tegemoet te komen aan de noden van mensen in armoede.

Het uitbaten van een sociale kruidenier blijft financieel zwaar en gebeurt in samenwerking met het stadsbestuur. We hopen ook na 2026 op blijvende steun van de stad.

Zolang structurele oplossingen uitblijven, blijven wij inzetten op de sociale kruidenier, vanuit de overtuiging dat iedereen recht heeft op toegankelijke en gezonde basisvoorzieningen. Via een financieel onderzoek richten we ons op mensen met de grootste nood.

De sociale kruidenier is daarnaast ook een belangrijke toegangspoort naar onze andere werkingen. Via Rap op Stap en gezinsactiviteiten investeerden we sterk in ontmoeting en verbinding. We merkten daarbij hoe belangrijk persoonlijk contact is om mensen toe te leiden naar activiteiten en ondersteuning. Dankzij de inzet van stagiaires konden we hier extra op inzetten.



# 8. Vrijwilligerswerking en sociale tewerkstelling



## Vrijwilligerswerking en sociale tewerkstelling

**Onze vrijwilligers zijn de kern van onze vereniging/samen bouwen aan een inclusieve maatschappij, ieder met zijn eigen kwaliteiten en sterktes**

**Vrijwilligerswerk heeft een centrale plek binnen vzw De knoop.**

Zonder de grote groep vrijwilligers die elke dag samen met ons hun schouders zetten onder de werkingen van onze organisatie, zouden wij niet kunnen (en eigenlijk ook niet willen) bestaan. De vrijwillige handen zijn een grote meerwaarde voor een vereniging als de onze.

Bij ons krijgt iedereen de kans om te leren, te groeien en zich te ontplooien binnen zijn of haar capaciteiten. We proberen evenwel persoonlijke ontwikkeling zoveel mogelijk te stimuleren. Vrijwilligers vinden op verschillende manieren hun weg naar onze vereniging. Ofwel kennen ze iemand die hier reeds werkt of gewerkt heeft als vrijwilliger, komen ze hier als bezoeker en willen ze meer betekenen voor de organisatie of zagen ze een oproep via Facebook.

We gaan voor een inclusief vrijwilligersbeleid binnen de verschillende werkingen en we streven hierbij naar een goed evenwicht tussen mensen met én zonder armoede-ervaring.

## Sociale Tewerkstelling

Sociale tewerkstelling is binnen onze vereniging geen doel op zich. Wel hebben wij steeds in de verschillende werkingen handen nodig om heel onze organisatie te laten draaien. Hiermee willen we inzetten op het criterium van maatschappelijke emancipatie waarbij we mensen versterken om stappen vooruit te zetten in het leven. Vzw De knoop beschouwd werk als hefboom tot maatschappelijke en sociale participatie. Mensen willen vooral werken om tijd door te brengen met anderen, om hun capaciteiten te ontplooien en om zinvol bezig te zijn. Werk is m.a.w. niet alleen een manier om geld te verdienen, maar ook deel van iemands identiteit.





## 8. Vrijwilligerswerking en sociale tewerkstelling

### Vrijwilligerswerking en sociale tewerkstelling

Daarom kiezen we ervoor om naast de kansen voor vrijwilligerswerk op maat ook te investeren in een samenwerking met lokaal bestuur dienst activering en integratie. Zij leiden op regelmatige basis mensen toe die op zoek zijn naar een eerste kennismaking naar activering. Zo zetten we samen een eerste en meest logische stap richting werk. Dit kan zowel gaan over bijv. mensen die na een zware periode op een laagdrempelige manier terug willen wennen aan een bepaald werkritme als over anderstaligen die na de taallessen een handje komen toesteken en daarmee Nederlands oefenen met bezoekers en vrijwilligers. We zorgen daarbij steeds dat er een traject op maat wordt aangeboden. Tijdens een activeringstraject proberen we de cirkel te doorbreken. Om in dit opzet te slagen dienen eerst randvoorwaarden aangepakt te worden. Om doorstroom te realiseren is aandacht voor werkbaar werk, stress en de combinatie werk en gezin noodzakelijk. Er wordt samen gekeken naar de mogelijkheden en competenties van de mensen en wat er mogelijk is binnen onze vereniging.





Op deze manier willen we een menselijke organisatie zijn en blijven, kortom een vereniging op maat van haar mensen. Want uiteindelijk doen we het voor hen én voor elkaar, tezamen.

### AMA

De algemene doelstelling van arbeidsmatige activiteiten is het onbezoldigd activeren van mensen met een lange afstand tot de arbeidsmarkt voor wie een betaalde beroepsarbeid, met of zonder ondersteuning, op middellange termijn niet, nog niet of niet meer mogelijk is door een of meer belemmeringen van medische, mentale, psychische, psychiatrische of sociale aard.

### TWE

Arbeidstrajectbegeleiding is een methode om een werkzoekende via een intensief, planmatig en trapsgewijs traject naar werk te begeleiden. De arbeidstrajectbegeleider houdt rekening met de mogelijkheden en de beperkingen van de werkzoekende. De algemene doelstelling is om voor mensen met een grote afstand tot werk een tijdelijke werkervaring te bieden om competenties en ervaring te laten opbouwen binnen een reële werkomgeving. Dit vanuit iemand zijn interesses, competenties en groeimogelijkheden. Werken is gekoppeld aan sociale activering door het opbouwen van sociale contacten, het krijgen van structuur in de dagindeling en biedt de mogelijkheid om competenties te ontwikkelen. Daarnaast betekent het verwerven van loon een eerste stap in de strijd tegen armoede.



## Vzw De Knoop als stageplaats een kans om te leren vanuit de praktijk

Als vereniging waar armen het woord nemen vinden we het essentieel dat onze samenleving inzicht krijgt in wat het betekent om in armoede te leven en het belang van armoede structureel te bestrijden.

Daarom geven we studenten de kans om stage te lopen in vzw De Knoop.

Het afgelopen jaar hebben we heel wat stagiaires welkom mogen heten. We kiezen bewust enkel ruimte te geven aan studenten die een lange stage kunnen lopen om zoveel mogelijk impact te hebben op hun kijk op armoede.

Bij vzw De Knoop krijgt iedereen de kans om te leren, te groeien en zich te ontplooiën binnen zijn of haar capaciteiten. We proberen evenwel persoonlijke ontwikkeling zoveel mogelijk te stimuleren.



# 9. Sociale moestuin



## Sociale moestuin als opstap

In onze sociale moestuin kunnen mensen samen groenten telen op een ecologische manier. Iedereen draagt zijn steentje bij volgens zijn mogelijkheden. Het samenzijn en ervaringen delen is hier minstens even belangrijk als het tuinieren zelf. Mensen kunnen er tot rust komen, gelijkgezinden ontmoeten en zo terug aansluiting vinden met de samenleving. De oogst is voor de tuiniers, de keuken van de knoop of de sociale kruidenier.

## Sociale moestuin Ninove

Het is putje winter bij de start van het jaar. Die winter moeten we gebruiken om elkaar op een andere manier te leren kennen. Om andere soorten werken uit te voeren en inventief te werk leren gaan. Het is een ideaal moment om ons te richten op het onderhoud van het materiaal en eventuele excursies naar buiten te doen. We zijn ons gaan inlezen in de bibliotheek. Iedereen had een paar vragen meegekregen. Wat lust je graag van groenten? Wanneer moet je deze zaaien en wat heeft dit gewas nodig? In de boekjes ziet alles er perfect uit en doet de goesting aanwakkeren.

We hebben een rondleiding gekregen in het Neigembos met de belofte aan de gids terug te gaan als de boshyacinten in bloei staan. We waren niet gekleed op de ijzige wind. We komen erachter dat het bos helemaal niet ver van Ninove ligt om er zelf op uit te trekken. De natuurgids is ons achteraf komen bezoeken op ons kerstfeestje in de knoop.



De tuin is in rust, maar wij maakten een insectenhotel voor de beestjes en vogelvoeder voor de vogels die niet naar het zuiden reiden. Jimmy tekende een plan uit voor het maken van insectenhôtels. Samen met de tuiniers staken we die ineen en de klasjes konden deze vullen en ook mee naar huis nemen. Het is immer fijn als we samen aan een project kunnen bezig zijn.

In februari gingen we door met spruitjes oogsten en soep maken en het snoeien van de bessen. De dagen lengen en we konden beginnen met voorzaaien; aubergines, paprika en bloemen.

In maart konden we de groentebedden vullen met compost. Kruiwagens werden over ent week gereden en iedereen ging met de schop in de weer. In april warmt de aarde langzaam op. We proeven de lente en de eerste radijsjes zijn een feit. We gaan door met voorzaaien en de eerste plantjes gaan de grond in.



## Ninove

- 8 AMA's en 4 vrijwilligers en 4 werkstraffers in de moestuin



## 9. Sociale moestuin



En zo zijn we eigenlijk vertrokken voor de zomer. De planten groeien, worden geoogst, en er worden nieuwe gezet. De composthoop werd verplaatst en hersteld, een nieuw moestuinbordje is verschenen en het poortje werd behandeld. We kunnen er weer tegen. Samen koken en eten is echt een manier om samen te komen. De meesten kunnen dit. En samen eten werkt verbindend. En dan heeft iedereen gelijk iets in zijn maag.

“Tuinieren kan mensen nogal onzeker maken. Bij koken zei iemand; ‘ik zal die pannenkoeken wel maken, want ik kan dat’”





## 9. Sociale moestuin



### Proeven van de Moestuin ism het Hartencollege

Er is sinds december 2024 een samenwerking gestart met het Buitengewoon lager onderwijs Hartencollege in het kader van 'Proef onze moestuin'.

De moestuin vormt hierbij een laagdrempelige ontmoetingsplaats waar ouders, kinderen en school elkaar op een positieve manier kunnen vinden. Door samen te tuinieren, activiteiten te organiseren en informele contacten te stimuleren, willen we ouderparticipatie op school versterken. Ouders krijgen zo meer kansen om betrokken te raken bij het schoolgebeuren, ervaringen uit te wisselen en sociale netwerken op te bouwen. Via deze samenwerking willen we kwetsbare ouders ook toeleiden naar de ondersteuning en activiteiten van vzw De knoop, waar we hen verder kunnen helpen om hun eigen netwerk en hulpnetwerk uit te breiden



"Voor mij heeft armoede minder met geld te maken. Voor mij gaat het over het ontbreken van een sociale context, een sociale habitat waar je veilig voelt en gezien wordt "

Door in te zetten op een positieve stimulerende ouder-kindrelatie kan de band tussen ouder en kind versterkt worden en nemen de ontwikkelingskansen van kinderen toe.

Werken aan ouderversterking loont immers voor zowel kind als ouder. Hoe veerkrachtiger ouders zijn, hoe groter de kans dat zij erin slagen een veilige en beschermende omgeving te creëren waarin kinderen kunnen opgroeien. Het versterken van opvoedcompetenties draagt bij aan die veerkracht van gezinnen en bevordert tegelijk de ontwikkeling van kinderen. Daarnaast groeit ook het zelfvertrouwen van ouders in hun rol als ouder en voelen zij zich sterker verbonden met de school, de buurt en elkaar. Dit was een mooi succes!

Werken aan ouderversterking loont immers voor zowel kind als ouder. Hoe veerkrachtiger ouders zijn, hoe groter de kans dat zij erin slagen een veilige en beschermende omgeving te creëren waarin kinderen kunnen opgroeien. Het versterken van opvoedcompetenties draagt bij aan die veerkracht van gezinnen en bevordert tegelijk de ontwikkeling van kinderen. Daarnaast groeit ook het zelfvertrouwen van ouders in hun rol als ouder en voelen zij zich sterker verbonden met de school, de buurt en elkaar. Dit was een mooi succes!



## 9. Sociale moestuin



De kinderen leerden groenten herkennen, groenten telen en natuurlijk proeven. Dat is een enorm positief verhaal. Meestal kookten we iets met wat we oogstten. Zo hebben we courgette-kruidenpannenkoeken gemaakt, boerenkoolchips, verse kruidentheeën gemaakt en menig soep gedronken. De samenwerking tussen de tuiniers van De Knoop en de kinderen van JufLies verliep heel verwarmend. De 'rust' werd verstoord op positieve wijze en gedurende de periode samen stak iedereen zijn beste beentje bij. De kinderen leerden ook samenwerken met de mensen uit de moestuin. De verantwoordelijkheid van de moestuiniers werd versterkt. Er kwamen ook heel regelmatig ouders mee met de kinderen. We werkten met de seizoenen mee. We hebben een heel jaar de tuin kunnen volgen.





## 9. Sociale moestuin



Als thema's hebben we de sluikstort aangepakt, in en rondom de tuin. Via de stad kregen we het nodige gerief mee. Ook het thema compost kwam aan bod met de nodige kriebeldiertjes die erbij komen kijken; wormen, pissebedden en duizendpoten. Het vertoeven in de buitenlucht, nieuwsgierigheid en even de handen kunnen vuil maken, zorgen voor veel vermaak en lachende wezentjes. Het is opmerkelijk hoe verbindend deze kinderen werken op de tuiniers en hun gemoed.

Er zijn ouders die meekwamen met de kindjes van het

Hartencollege die ondertussen aansluiten op de gezinswerking die we in september opgestart zijn binnen De knoop.

"ik vind het echt leuk als het klasje komt. Hierdoor beseft ik dat ik echt graag met kinderen werk"



"Ik vind het echt leuk als de kinderen komen. Ik wil studeren om met kinderen te kunnen werken"



Mijn lievelingsbezigheid is samen boontjes doppen rond de tafel. Zo ontstaan er gesprekken. Je bent met een focus bezig, terwijl er een babbel ontstaat. Helaas was de algemene conclusie:

"In'ya plus d'amour. 'Daar werd ik wel een beetje verdrietig van"





## 9. Sociale moestuin



### Sociale moestuin Geraardsbergen

Ook dit jaar werd de moestuin in Geraardsbergen goed bemand. De bodem stelt geen hoge eisen en dat maakt het tuinieren makkelijker. De oogst is er ook rijkelijk. We hebben veel ingezet op het Nederlands leren, want de meesten gaan nog naar de Nederlandse les. Er was opening om over onze levens te praten. Waar we vandaan komen en wat er gebeurt in de wereld. Er zijn ongeveer 9 mensen doorgestroomd, 1 werkstraffer en gemiddeld 3 vrijwilligers. Er is een goede samenwerking met het OCMW.

We plantten aardappelen, courgette, pompoenen, rode bietjes en salade en enorm veel tomaten, paprika's, maar ook veel meloen. En nog zoveel meer. We zijn ook samen gaan kijken op andere werkplaatsen in de winter. En waar nodig een handje bijgestoken. Opmerkelijk ook hier hoe verbindend het samen koken is, als het buiten te nat of te koud was. Ook hier zijn we naar de bibliotheek getrokken om onze mogelijke teelten te bekijken. Hierin zien we dat de cultuurverschillen ook verschillende mogelijkheden en recepturen brengt. Er is een hechte groep Oekraïners in de moestuin aanwezig. Het zijn heftige tijden en het is mooi dat ze elkaar leren kennen. Sommige kennen elkaar van de Nederlandse les. Ze zijn allemaal ook erg open naar andere culturen toe.



### Geraardsbergen

- Ama 18 mensen
- 9 mensen doorgestroomd
- 1 werkstraffer
- 5 vrijwilligers



## 9. Sociale moestuin

Ik heb zelden zo een openheid gezien naar elkaar toe. En wat elkaar verbindt, is hun moeite om Nederlands met elkaar te praten. Velen onder de moestuiniers zijn ouder of grootouder en ze nemen de kinderen mee. Kinderen hebben gelukkig ook weinig taal nodig om elkaar te begrijpen. Tijdens de vakanties komen de kinderen mee naar de tuin. Een daarvan is 5 jaar en spreekt nog niet goed Nederlands. Als ik met hem samenwerk in de tuin (wat hij heel graag doet) zegt hij me de hele tijd na. Hij herhaalt alles.

We zijn ook met regelmaat gaan helpen bij vzw Trager te Hunnegem. Dat gaf een aangename afwisseling. We zitten met een team dat graag de handen uit de mouwen steekt.



## Buurten op den buiten

De samenwerking tussen het Sint-Catharinacollege en De Zeppelin bleven doorgaan. Gemiddeld kwamen ze 1 à 2 keer in de maand naar de tuin aan het Peperkoekenhuis. De tuin is gelegen in een zeer dichtbevolkte buurt en op wandelafstand van de school. De kinderen leren niet alleen over duurzaamheid, maar ook over zorgzaamheid, samenwerking en respect voor de moestuiniers die hen begeleiden. We hebben veel kruiden en bloemen geplukt en geroken. Veel geharkt en gezaaid, witloof geplant en vogelvoer gemaakt. Soep en groentepannenkoeken gegeten en geholpen met de oogst. De kinderen kwamen steeds samen met 2 verschillende leeftijdsgroepen. Zo leerden de oudste mee te zorgen voor de kleintjes. Gemiddeld kwamen ze met zo ongeveer 25 leerlingen. Het ontdekken van rupsen van de koninginnenpage wierp verwondering en het voelen en zoeken van worden veel vertier. Ik merk het belang in deze schoolbezoeken dat de kinderen de mogelijkheid hebben om te wroeten in de aarde en op het gras. Het enthousiasme van het zien van wormen en kleine diertjes, met of zonder vleugels. De toewijding om met gieters over en weer te lopen, te luisteren naar de volwassenen en nieuwsgierig vragen te stellen.

De klasjes kwamen nog langs voor de feestdagen om de serre te gebruiken. Die hadden we omgetoverd tot een kerststal. Een paar moestuiniers zijn toen op vrijwillige basis mee komen helpen de chocomelk op te warmen en te verdelen. Ook in de zomer en het verlov komen ze de plantjes watergeven en de boel onderhouden.



# 10. Jongerenwerking



## Hand in hand met jongeren voor het Wakosta-project

Aaron, onze jeugdwerker, engageerde zich in 2025 samen met de organisatie Budget in Zicht Vlaanderen om het "Wakosta-project" te realiseren. Dit project richt zich op leerlingen van de derde graad secundair onderwijs en heeft als doel jongeren inzicht te geven in het alleenstaand leven en de financiële verantwoordelijkheden die daarbij komen kijken.

Via een inleefparcours ontvingen leerlingen een fictief budget, aangepast aan verschillende levenssituaties zoals bediende, arbeider, leefloon of uitkering. Met dat budget doorliepen zij een traject waarin allerlei dagelijkse kosten aan bod kwamen: huur of hypotheek, voeding, ontspanning en cultuur, verplaatsingen, medische kosten, maandelijkse facturen, verzekeringen, huisdieren en onvoorziene uitgaven.

Aaron begeleidde het project samen met enkele leerkrachten. Op die manier kon hij niet alleen inzichten meegeven, maar ook een vertrouwensband opbouwen met de jongeren. Veel leerlingen gingen ervan uit dat alleen wonen eenvoudig en zorgeloos is, maar uit de evaluaties bleek dat het inleefparcours hen bewust maakte van het reële financiële kostenplaatje van zelfstandig wonen.



## Het KRAS-project

Binnen het KRAS-project wordt actief ingezet op jongerenparticipatie. KRAS is immers een participatieproject waarbij leerlingen uit de laatste graad secundair onderwijs gedurende het schooljaar via discussie- en rollenspelen leren om hun mening te vormen en te uiten. Dit traject mondt uit in een lokale jeugdgemeenteraad.

In februari 2025 werd Aaron uitgenodigd als expert om binnen dit project zijn visie te delen rond verschillende maatschappelijke thema's, waaronder mensenrechten, welzijn en veiligheid. Door zijn expertise te delen met geëngageerde jongeren konden zij een beter onderbouwd standpunt innemen en maatschappelijke thema's bespreekbaar maken bij het bestuur van Ninove. Tegen eind maart waren de jongeren voorbereid om hun standpunten voor te leggen aan het stadsbestuur.





## 10. Jongerenwerking



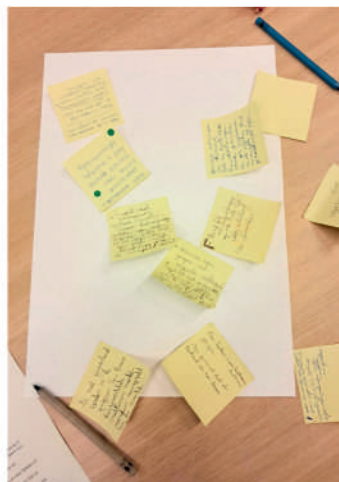
### Wederzijds begrip tussen jongeren en politie via activiteiten

Op woensdag 12 maart 2025 organiseerde Aaronsamen met Habbekrats, een bijzondere activiteit in Gent.

Kwetsbare jongeren komen vaak in contact met politie in moeilijke of conflictueuze situaties. Daardoor bestaan er langs beide kanten soms vooroordelen en spanningen. Met deze activiteit wilden we jongeren en politie dichter bij elkaar brengen en hen op een positieve manier laten samenwerken.

Tijdens de activiteit namen 15 jongeren en 6 politieagenten uit Ninove deel aan een escape room. In gemengde teams moesten jongeren en politie samenwerken om opdrachten op te lossen en uit de kamer te ontsnappen. Nadien was er ruimte om in een ontspannen sfeer met elkaar in gesprek te gaan.

De reacties achteraf waren bijzonder positief. Sommige jongeren stonden eerder sceptisch tegenover het initiatief, maar hun houding veranderde merkbaar tijdens de activiteit. Deze ervaring toonde aan hoe belangrijk ontmoeting en samenwerking zijn in het versterken van wederzijds begrip en vertrouwen. Samen met de stad willen we hier in de toekomst verder op inzetten.





## 10. Jongerenwerking



### Zomeractiviteiten en opening van De Zolder

Ook tijdens de zomervakantie organiseerden we dankzij de jongerenwerking tal van activiteiten voor jongeren. Er waren zowel uitstappen dichtbij, zoals naar het provinciaal domein De Gavers, als verder weg zoals een bezoek aan Walibi Belgium. Daarnaast werden verschillende gezellige namiddagen georganiseerd waarbij jongeren samen konden koken, spelen en deelnemen aan creatieve activiteiten.

De zomer werd feestelijk afgesloten met een speurtocht en een zomerfeest. Tijdens dit feest konden jongeren en bezoekers bovendien kennismaken met onze nieuwe ruimte "De Zolder". Deze vormt voortaan een extra ontmoetingsplek binnen de jongerenwerking.

### Samensmelting met OverKop CAW

Het vinden en behouden van de juiste man of vrouw voor de functie bleek een struikelblok. Aaron koos er in maart 2025 immers voor om onze organisatie te verlaten, pas in mei kon hij vervangen worden. We ontdekten dat de ditmaal vrouwelijke jeugdopbouwwerker, meer meisjes kon bereiken. Jammer genoeg besloot zij om in oktober te stoppen binnen onze organisatie. Een laatste zoektocht in het najaar resulteerde in een waardige kandidaat die zou starten begin januari 2026. Jammer genoeg kreeg zij alsnog een verlenging aangeboden bij haar huidige werkgever.

De ondertussen opgedane ervaring leert ons dat de zwaarte van de problematieken waar de jeugdopbouwwerker binnen dit project mee geconfronteerd wordt, idealiter een hulpverlenersprofiel vereist.

In de tweede helft van 2026 zullen we hieraan kunnen tegemoetkomen dankzij het engagement van het CAW, een bestaande partner in het bondgenotennetwerk. Er zal immers een hulpverlener aangesteld worden die vanuit het CAW mee gecoacht en ondersteund zal worden.

Het CAW heeft een brede expertise in hulpverlening aan kwetsbare doelgroepen en heeft ook expertise in de transitieleeftijd. Daarnaast hebben ze ervaring in het voorzien van preventieve bezoeken aan scholen en voorzieningen. Tenslotte is er ook de expertise in hun vindplaatsgericht aanbod in diverse OverKophuizen.

Recent werd er, o.a. door het CAW, in Ninove een

goedwerkende OverKopwerking uitgebouwd waarbij we een grote overlap van doelstellingen met ons project Schouder aan Schouder zien. Met het CAW hierin als actieve partner vinden we het vanzelfsprekend dat onze hulpverlener hierin zal participeren. Hierdoor kan de hulpverlener ook terecht in de expertengroep OverKop, waar er 6-wekelijks intervisiemomenten worden voorzien voor hulpverleners die met deze jongeren werken. Ook wordt er voorzien in coaching door een teamverantwoordelijke van het JAC.

De nieuwe medewerker zal m.a.w. binnen het CAW de nodige ondersteuning kunnen genieten.

Er zal uiteraard wel blijvend ingezet worden om de link met De Knoop te behouden dit als waardevolle plek voor kwetsbare jongeren waar ze ook wanneer ze ouder worden blijvend terecht kunnen.



## 10. Jongerenwerking



De instuifplek "De Zolder" blijft een plek waar jongeren samen met de hulpverlener terecht kunnen voor workshops, participatieve activiteiten en individuele gesprekken. Ook de andere infrastructuur van onze organisatie kan blijvend gebruikt worden voor de jongerenwerking. Doordat de hulpverlener zowel bij ons als in de OverKopwerking in De Kuip zal werken, kan hij of zij de drempel naar het aanbod op beide plekken mee verlagen. De nieuwe medewerker zal m.a.w. binnen het CAW de nodige ondersteuning kunnen genieten.

Er zal uiteraard wel blijvend ingezet worden om de link met De Knoop te behouden dit als waardevolle plek voor kwetsbare jongeren waar ze ook wanneer ze ouder worden blijvend terecht kunnen.

De instuifplek "De Zolder" blijft een plek waar jongeren samen met de hulpverlener terecht kunnen voor workshops, participatieve activiteiten en individuele gesprekken. Ook de andere infrastructuur van onze organisatie kan blijvend gebruikt worden voor de jongerenwerking. Doordat de hulpverlener zowel bij ons als in de OverKopwerking in De Kuip zal werken, kan hij of zij de drempel naar het aanbod op beide plekken mee verlagen.

# 11. Mobiel onthaal / UiTPAS Sociale Kruidenier



### Mobiel Onthaal

kan bij het mobiel onthaal terecht met elke vraag, bezorgdheid of probleem. Dat is altijd gratis. Wanneer je contact opneemt met onze mobiel onthaal medewerker, verhelderen we eerst samen je vraag en je situatie. Daarna kunnen we je advies en informatie of kortdurende hulp geven. Dat kan bijvoorbeeld gaan over helpen bij je administratie of andere praktische zaken of een aantal gesprekken om je verder te helpen.

Bij vragen rond UiTPAS en sociale kruidenier is er een bredere rechtenverkenning mogelijk. Als het nodig is, wijzen we je de weg naar andere diensten in het CAW of naar andere organisaties. We willen je zo goed mogelijk helpen. Jij kiest steeds waarbij je hulp wil. Wij helpen je bij het maken van die keuzes.

### Uitpas

- 113 gezinnen aanvragen met rechten onderzoek

### Sociale Kruidenier

- OCMW: 313 aanvragen
- De Knoop: 57 aanvragen
- TOTAAL = Totaal: 370 aanvragen

# 12. Personeel

## Personeelsbeleid en draagkracht van de werking

2025 was een bijzonder uitdagend jaar voor onze werking. Verschillende factoren kwamen samen en hadden een grote impact op de werkdruk, de draagkracht van medewerkers en vrijwilligers en de continuïteit van het aanbod.

Tegelijk merken we dat hulpvragen steeds complexer worden. De combinatie van armoede met onder meer dakloosheid, psychische kwetsbaarheid en gezondheidsproblemen vraagt veel van medewerkers en vrijwilligers en verhoogt de emotionele belasting binnen de werking.

Ondanks deze uitdagingen bleef de organisatie zich engageren om de stem van mensen in armoede zichtbaar en hoorbaar te maken. Via verschillende initiatieven, overlegmomenten en samenwerkingen konden we belangrijke dialogen blijven voeren en signalen vanuit de doelgroep meenemen naar het beleid.

Positief is ook dat meer vrijwilligers zich engageerden binnen verschillende werkingen. Hun inzet, samen met die van stagiaires en bestuursleden, was van onschatbare waarde om de werking draaiende te houden. Tegelijk maakte deze periode duidelijk hoe kwetsbaar de continuïteit van de werking wordt wanneer meerdere onvoorziene omstandigheden samenvallen.

Daarom blijven we inzetten op overdracht, draaiboeken en een sterkere interne opvolging, zodat kennis en verantwoordelijkheden beter gedeeld kunnen worden. 2025 heeft zijn sporen nagelaten en ook 2026 zal in het teken staan van herstel, heropbouw en het opnieuw versterken van draagkracht en stabiliteit binnen de organisatie.

## Personeelwissels en continuïteit van de werking

In 2025 en het begin van 2026 werd de organisatie geconfronteerd met een uitzonderlijke opeenstapeling van personeelwissels, ziekteperiodes en onverwachte afwezigheden.

Verschillende medewerkers vielen langdurig uit, beëindigden hun engagement of maakten om persoonlijke redenen andere professionele keuzes. Tegelijk bleek het in meerdere procedures moeilijk om geschikte vervanging te vinden of deze duurzaam te behouden.

Daardoor moesten regelmatig tijdelijke oplossingen gezocht worden via vervangingscontracten, herverdeling van taken en bijkomende ondersteuning binnen het team. Ook geplande vervangingen vielen soms onverwacht weg, waardoor nieuwe selectieprocedures noodzakelijk werden en bepaalde functies langere tijd vacant bleven.

Daarnaast zorgden zwangerschapsverlof, pensionering en medische complicaties ervoor dat meerdere sleutelfuncties binnen een korte periode onder druk kwamen te staan. Sommige trajecten van vervanging en heropbouw namen daardoor meer tijd in beslag dan voorzien. Deze periode maakte duidelijk hoe kwetsbaar de werking wordt wanneer verschillende omstandigheden gelijktijdig samenkomen. Het verder versterken van stabiliteit, kennisoverdracht en duurzame ondersteuning blijft daarom ook in 2026 een belangrijk aandachtspunt

## Naar de toekomst toe

De voorbije periode maakte duidelijk hoe belangrijk het is om als organisatie blijvend te investeren in een duurzaam personeelsbeleid en een sterke interne ondersteuning. In de toekomst willen we daarom verder inzetten op het versterken van draagkracht, het bewaken van werkbaarheid en het tijdig ondersteunen van medewerkers en vrijwilligers.

Daarnaast willen we meer aandacht besteden aan vorming en ondersteuning rond psychisch welzijn, omgaan met complexe hulpvragen en het versterken van veerkracht binnen de werking. Zowel medewerkers als vrijwilligers moeten zich voldoende ondersteund voelen in hun engagement en ruimte krijgen om signalen van overbelasting bespreekbaar te maken.

# 12. Personeel

## Personeelsbeleid en draagkracht van de werking

Ook op organisatorisch vlak willen we sterker inzetten op kennisdeling, duidelijke draaiboeken en het spreiden van verantwoordelijkheden. Door informatie beter te documenteren en structureel te delen binnen het team en met het bestuur, willen we de continuïteit van de werking beter kunnen garanderen bij onverwachte uitval of personeelwissels.

De voorbije periode heeft aangetoond hoe waardevol de inzet en flexibiliteit van medewerkers, vrijwilligers en bestuurders is. Tegelijk bevestigt dit de nood aan duurzame structuren die de werking minder kwetsbaar maken wanneer meerdere uitdagingen samenkomen.

## Bedankt

Tot slot willen we uitdrukkelijk onze dank uitspreken aan iedereen die de werking in deze moeilijke periode mee heeft gedragen. De inzet, flexibiliteit en betrokkenheid van medewerkers, vrijwilligers, stagiaires en bestuursleden maakten het mogelijk om de continuïteit van de werking te bewaren, ook op momenten waarop de druk bijzonder hoog was.

We zijn in het bijzonder dankbaar voor de bereidheid van velen om extra verantwoordelijkheden op te nemen, elkaar te ondersteunen en mee te zoeken naar oplossingen wanneer onverwachte situaties zich voordeden. De solidariteit en verbondenheid binnen en rond de organisatie waren van onschatbare waarde.

Daarnaast willen we ook de medewerkers bedanken die de organisatie het voorbije jaar verlieten. We waarderen hun engagement, inzet en bijdrage aan de werking en wensen hun alle succes en geluk toe in hun verdere professionele en persoonlijke traject. Hun betrokkenheid heeft mee vorm gegeven aan de organisatie zoals die vandaag bestaat.





## Contact

Oude kaai 13 9400 Ninove

email: [info@vzwdeknoop.be](mailto:info@vzwdeknoop.be)

tel: 054 32 24 54

[www.vzwdeknoop.be](http://www.vzwdeknoop.be)

